

כל בו לפורים

הדפוס והדפוס לאונטרנט
www.hebrewbooks.org
צ"ח ה"ח תשס"ט

שאלות ותשובות שכורים

דברים אחרים חדשים נפלאים
משמחים לבב בפז מסולאים

הלא הם

מערבית לפורים . אתה הראתה . הקפות . קידוש .
יוצרות . הרשענות . זמירות . תפילת נעילה לחג
הפורים . ושיר המעלות ליולדת בפורים .

גם אקדמות לפורים

עם פירוש סגולות

לעונג ושעשוע יום הפורים לקני ת"ח
ובני הנעורים

Pollak's Book Store

(FORMERLY AT 136 RIVINGTON STREET)

NOW LOCATED

AT

54 CANAL STREET

(BETWEEN ORCHARD & ALLEN STS.)

NEW YORK, N. Y. 10002

TELEPHONE 925-4208

לה' הארץ ומלואה מספרי

א ב י

שאלות ותשובות הלכות שכורים

P. SHALOM PUBLICATIONS, INC.

5409 - 18TH AVENUE. BROOKLYN, N. Y. 11204

א שאלה. פורים שנתקדשו שמם בעבים אין מותר לבר ישראל לצאת לחץ ולהסתכל מתוך החלון :

תשובה. לכאורה נראה להתיר להסתכל בעבים בפורים דלית בהו משום בל דאיה. דבכה"ל שפיר אמרין שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה. אבל אתרי העיון מצאנו דסברא מוטעת היא דעיקר המעם של אבל אתה רואה של כל הוא לפי שדבר שהוא של אחרים או של הקדש אינו שלנו ואין אנו אתראין בו. גם אין בדינו לסתות. והמעם הזה אינו שייך אצל עבים דהא של כל ישראל נינהו. כמאמרם ו'ל לא נברא העולם אלא בשביל ישראל ומשום הכי אין חתומין למעלה מעשרה. דמעשרה ומעלה קנין של כל יחיד ויחיד בפ"ע היא. ודרשו על ונתתי נשמיכם בעתם שלא בפורים ולא בפורים שושן. גם יש בדינו לסתות שאין לך כל דור דור שאין בו צדיקים כרב שתייא ומצינו בירושלמי דמס' שכורים פ"ט אתה אירע בערב פורים שנתקדשו השמים בעבים מיד נתעשר ר' שתייא כשמעל ושם מסה על פני ואמר גלוי וידוע לפניך שלא לבבדי ולא לכבוד בית אבא שתייתי אך בשביל צמאן גרוני שתייתי מיד נתפורו העבים ונקרה לו חסה כל הלילה וכל היום. אם כן יציר קאי ביה שלך אי אתה רואה. לכן זכינו לדין דאסור להסתכל בעבים בפורים דמים בפורים הם ולא רמיא לחמץ נקשה אבל לראותם מתוך החלון כשהוא צור מותר. מדי דהוה אצוה בעשיות דיותר לקרות ק"ש כגדה. וזה ברור :

ואתרי אשר וביתי לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא אומר לכת'ה שלוא ידעתי צדקתו ועצם קדושתו. לא השבתי לו מאומה והייתי חושרו שלקפתני בהלכות דהא בא. באשר שאר אתי דבר שאי אפשר להיות. דמי חשיר קוב"ה רעבד מדי דאתי ביה ישראל לדי תקלה. ומלכר אשר ת"ל באתי בימים ומעודי לא ראיתי יום הפורים הקדש שאין החסה בו במהרתה מבלי שום רושם ענן כי שמתני גם מרבתי שקבלה בידם מרבני שכוראי שמששת ימי הבריאה ואילך לא ראית עוד עץ כל בריה שום עב וענן ביד באדר ובשושן במ"ז באדר :

ב שאלה. אדם כשר וירא שמים מושל על ערש דוי בחולי המים ר"ל שקורין וואסר וזכס. ומרוב זריזותו מבקש מבני ביתו לעשות ערב פורים מדיצה לגניו כדי שלא יראוהו בפורים. ובני ביתו אינם רוצים לשמוע לו. גם מורה דהראה אשר בעירו מזה בידם ואומר שמנהג שפות הוא אך אינו נותן פנים לדבריו. ומסתם שהזן קצר וימי המזגים ממשמשים ובאים. ילמדנו רבינו מה לעשות והדין עם מי :

תשובה. ברבר אשר שאל רוס' מסני יש פנים לכאן ולכאן. ואך אירא לנפש לדורות ברבר המור כזה אשר שני דברים גדולים מקיפים אותו כענא. מצד האחד נתע לאימור מים החמור מאד. ומצד השני איכא למיחש משום פסול נפש. אך מרוב חיבתו אליו לא אבנע מהשיבו בפי בינתי הקלושה :

מתוך תורף שאלתו הקצרה הבינתי שהחולה צריך בכל פעם לבני ביתו לשמש ולעשות

Printed in U. S. A. by
SAPHROGRAPH CO.
194 Elizabeth Street
New York 12, N. Y.

שאלות ותשובות

סרובעים ולא משולשים. ולמלא אותם בשומשכין. ורבים מרננים עליו ואומרים דפורין גדר הוא :

תשובה. מאד נבהלתי בקראי את דברי כ"ת כי כבר שמעתי מציאים לעז על אנשי קהלתו ואומרים שבטלו כנהגים רבים העומדים ברובו של עולם. כאכילה לפת שקורין ביערן כילוי שבתות. אכילת דייסא בשבת כרתי וראש כבש בראש השנה. עשיית קרעפליך בהושענא רבה. עשיית רגלים ויריית פיוטור בשבת תורה. יציקת דריידלך בחנוכה. הכאת המן בקלעפריך וטראגס והתחשפות במלבושים נכרים בפורים שהיית יין צמוקים בפסח. עשיית לחמניות של הבאה ומייל על ההרים בשבועות. ועתה הם רוצים להוסיף חטא על פשע לשנות מכנהג אבותיהם. ולעשות המן מאשין סרובעים בפורים. אוי לאנשים שכך שומעות. ואוי לו לדור שכך עלתה בימיו. הלא ידעו אם לא יבינו שמלבד אשר כל מנהג ישראל תורה ובפרט המנהג הקדוש הזה אכילת המן מאשין. אשר על כל פרוסה ופרוסה מקבלין שכר וכל פורין קמים שלהם מלאים סודות גדולים אשר אין כל מה יכולה לספר. והכופר בהם ככופר בעיקר שתייה מלבד זה הלחמניות המרובעים האלו הייבין בציצית. כדן כל כסות בת ד' כנפות. והמן מאשין לאו כסות לילה הם דמעותם כל היום. ואפילו אם יקבלו על עצמם להמיל בהם ציצית. כתי יברכו עליהם. דלכאורה נראה דברכת האכילה קדמת. דאכילת המן מאשין הדיר היא. ועשיית ציצית בכנון דא דבר חדש הוא והדיר ושאינו הדיר קודם. אך מ"ם צריך הדבר עיון רב. ולמה לנו להכניס עצמנו בכפפות כאלה במקום שאין צורך. הגח להם לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם. ומסתמא היה כיון של המן הרשע כצלםם ודמותם ואין לשנותם. אבל אותות השומשכין אשר רוצה למלא אותם. דעתי נוחה ממנו. ומאן יהיב לן משופרי שופרי וניכליהו. רק בתנאי שיהיו משולשים. ואין זה דבר חדש בישראל. דרכירנא כד הוינא מליא. עשו איזה אנשים בעיר מולדתי לחמניות כאלו ומצוה מן המובחר בהם. לפי שהשוכין משכרים הם. ומהני מילי מעליותא דפורים נינהו. ותו לא מירי. דו"ש באהבה :

ז שאלה הגם שאינני מקפיד ח"ו בשום דבר מדברי חז"ל בכל זאת אותה נפשי כאד לדעת מה להשיב לאפיקורס עד דרשחם על והמן נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש ששפכה בתו עציץ של צואה על ראשו. כי רבו מאד בעו"ה בדורנו המלעגים על דרשות כאלה ואינם רוצים להאמין בהם. לכן יהי נא חסדו להשיבני נכוחה על זה. למען יסבך פי דוברי עתק.

תשובה. הויבת לשאל בני. ובאמת לא רבים יחכמו בדבר אשר שאלת ועתה שמעני הנה לא נעלם ממך דמעשה של המן בפסח היה והנה אמרו המן מן התורה מנין שבאמר המן העץ. ובעין של אדה"ד נחלקו רבותינו וחד אמר חמה היה א"כ לדעת אותו מאן דאמר המן חמה היה והמנצא המה בפסח כופה עליו כלי. ועתה יצא כאור משפט דברו של המן סברה כאותו מ"ד דהמן חמה הוא. וכיון שראתה אותו בפסח כפתה עליו כלי. וקיימה דין כהלכתו. ברוך שבורר בהם ובשתייתם :

ז שאלה. גי"ק קבלתי. ואחרי בקשת הסליחה. מכת"ה אומר לפניו כשואל לא כמשוב שנגעלמה מעיני רז"ם נט' מפורשת דכ"ס פורים פ"א. פורים שירדו

שאלות ותשובות

שירדו נשמים וכו'. הרי לן בהדיא דאפשר לירד נשם בפורים. ולא כדברי מר שאפילו יום המעונן בפורים לא משכחת לה. ולהלן באותו ענין ספר הש"ס מרב כרא הנפיק לשוקא ביומא דפורים ואח"י ממרא ורץ רב כרא בעינים סגורות לביתו. ואם כן לחנם גער בי כתי' בתשובתו היקרה (לעיל סי' א') באמרו כי שאלתי שלא כהוגן :

תשובה. מעיד אני עלי כל אילי נביות. שבשעת אשר כתבתי תשובתי למר. לא נשכחה ממני הברייתא שהביא רז"ס. כי המסכת הזאת הקדושה לא חבוש מגד עיני ואני הנהגה בה יומם ולילה. אך כשם אין סתירה לדברי. דין הברייתא רק משום דרש וקבל שכר הוא ופ"פולא בעלמא כדרך הש"ס לפלפל אף בדברים שלא היו ולא יהיו לעולם. משום יגדיל תורה ויאדיר. דקוב"ה חדי בפולא דאורייתא. גם איכא למיחש שמא יהי דור שאינו ראוי לגם ויהיה עולם כמנהגו נוח. וירדו נשמים בפורים דבימות הגשמים הוא וממעשה דרב כרא אין רא"י כלל. דהא מבוסס הוה ולא חזי שפיר. דוק היטב בלשון הש"ס ותשכח רב כרא נפיק לשוקא ביומא דפורים. ולמה לא אמר סתם נפיק לשוקא בפורים. ומדוסיף מלת ביומא ש"ס דלהורות קאתי לכל נמעה ונחשוב שבאמת ירדו נשמים דהא אי אפשר. כמו שבארנו. אך מדפורים לילו כיומן לכל דבר. כבר נתבסס רב כרא משתיית הלילה. רצדיק גמור הוה. ולא פסיק פומי' מכסא עד דלא ידע בין ארור לברוך. ופדהא לא ידע בין נשם לחמה נמי לא ידע והאי חירנא דיומא הדומה למפות כמר כגשם אתחזי ליה. ולפ"ז מיושב היטב קשיית התוס' שם ב"ר' דנברא ואין צורך לחירתם הדחוק ע"ש ור"ק כי קצרתי :

ח שאלה. עיר שטורה נכרים. ורק ישראל אתר מחזיק האראגדי נר שם ואינו מנצא בפורים רק יין נסך. אם מותר לשותותו :

תשובה. הויבת לשאל בני. כי זה כביר נכספתי שתבא שאלה כזו לירי ואחירנה. ולפענ"ד אין שום מחוש איסור בזה. כדפסקינן לענין ט"ב אם אין קברי ישראל הולכין על קברי עכו"ם. ואין זה מצוה הבאה בעבירה. דגדוה עבירה לשמה. ואתי עשה דשתייה ודחי ל"ת דין נסך. גם אסרתי בזה פדפדת נאה מאוד. דכל עיקר איסור יין נסך הוא משום בנותיהם. ובפורים לא שייך האי נזרה. דבלא"ה חיתון אמיר בפורים. וליכא למיחש ב"י משום לא תתחתן. וזה נחמד מאד. ולולא דמסתפינא הייתי דן לפני רבותי שאפילו בעיר שרובה ישראל ויין כשר מצוי לרוב. אך המזנים חשודים על תערובת מים במשקים. טוב יותר לשותות בפורים יין עכו"ם שאינו מעורב במים. דלא חמיר איסוריה כל כך. ובפרט שאין אנו יודעין בברור אם נסך הוא. וספק שתייה להקל. ומשום בנותיהם נמי ליכא כי כמו שכתבנו. מסא"כ במים דאיסוריה במשדו עוד מצאתי ראיה חזקה לדעתי מראי עובדא דרב שכן שנודמן למערה של לופ בפורים ומצא בה קיתון מלא יין ושתה ונשתכר (ס' שכורים פ"ב) ולופ עכו"ם הוה. ואבנתיו ודאי משום לא תתחתן איכא למיחש. שהפקידו עצמן לזנות ועברו על העריות שנצטוו בהן בני נח. אלא דאי דאין איסור בדבר. שוב מצאתי בס' שכורי אפרים בהדיא מעד וסמך לדברי. זה לשונו. אף מי שנזהר כל השנה מין עכו"ם. לא יזהר ממנו בפורים כשהוא חזק ואינו מהול במים. ויין של ישראל מעורב במים. דמים בפורים אפילו באלף לא במילי. ואיסורים במשדו

שאלות ותשובות

במשהו עכ"ל והודתי ברכת הודאה על שבונתי לדעת הנדל. ואעפ"כ איני אומר רק להלכה ולא לבעשה אם לא יסכימו עמדי רוב גאוני הדור :

ט שאלה. גר שנתגייר קודם פורים, ובעיר הזאת יש הקנה שקונים יין סקופת הקהל ומחלקים בתנם לכל אנשי הקהלה בפורים. ועכשיו טוען הגר שמתוויבים ליתן גם לו יין בתנם לפורים. הנם הוא חייב בשכרות כדיוקא דת"ק מן וכל הגלויים אליהם לרבות גרים (מס' שבירים פ"ב). והקהל טוענים גרים לא היו בכלל אותה תקנה. גם אומרים שאינו מתוויב כלל לשתות דהלכה כרב שברן וסרוב ענותותי אירע מאד להורות ברבר חסור כזה. לכן אל כת"ה אשים דברתי. ולפניו אציג שאלתי :

תשובה. אף אם חבלי מדרות רבות סבבני עתה ברבר הכנת המשקים ליום הפורים העוסר אחר כהלנו והכנה דילי דארייהא בכל פניתי אליך להשיבך על שאלתך ולהוכיח לאנשי עירך פשעם. מה שמוענים הקהל דתקנתם לא הוה על גרים. טענת שוא היא דאפילו לא היתה תקנה כלל מתוויבים ליתן לו בתנם כדאמרינן לגר בנתינה ולנכרי במכירה ועל מה שאסור דהלכה כר' שברן עתידים ליתן את הדיון עד שזוללו בכבוד התנא קמא אשר זכיתי להיות על קברו ובעיני ראיתי גודל הדור כבודו. חכורני מימי נעורי בהלמיד אחד שהוציא מסיו רבר שלא כהונן על הצדיק איסור האיסלקי וזכר לשים נער בו טורי בנזיפה ונהג נדוי בעצמו לי יום. ומכ"ש שראויים האנשים האלו להיות בשמחה לפי שברו סרה בתנא קמא דקדוש. וגרים שוים לענין שכרות בפורים לכל בר ישראל. לכן צדקה מאד טענת הגר נגדם והם מתוויבים ליתן בכל שנה יינו ושקויו. אבל בפורים דהאי שתא חלילה וחלילה להם ליתן לו אף טפה אחת ואפי' שבר. הגר שנתגייר כקמן שנולד דמי ומאן יהיב יין לתינוק בן יומו הלא סבנה הוא לו ויוכל ח"ו לסות ע"ז. וחסירא מכנתא מאיסורא : ובהלא שייך ה' שומר את גרים דאין סומכין על הנם לכתחילה :

סדיקא להו שוית שכורים

הללו אומרים והללו מתירים

מערבית לפורים

ליל פורים נברא לשתיה. יד היין עריו נטויה. צעקה פבתים וקרעה הומיה. משתפרים בו מחשבתם רצויה : ברוך השותה דם עבים :

ישמחו בפורים ידיים ונעימים. ששתות בצל נפן לילות פמים. יתענגו בו במיני מטעמים. משתפר בו נקרא צדיק תמים : ברוך אהב משקה ישראל :

בסדר פ"ב

פורים איכלים לביבות ומעדנים. ושותים ומריקים תקנקנים : ביום תג פורים :

פורים באים לבית היין. ונותנים פכוס עין. ביום תג פורים :

פורים נשם כל יראה. כי מים אסור בהנאה. ביום תג פורים :

פורים רבש ויין יחד. ישתו וישפרו בלי פחד. ביום תג פורים :

פורים הוללות וצחוק ערשים. ויין שרף שותים. ביום תג פורים :

פורים וועד לשתות ולהשתפר ואחר כל משקה לבקר : ביום תג פורים :

פורים זקנים עם נערים. ישתו וישפרו בשמים. ביום תג פורים :

פורים תבתין קודמין לנסכים. ויינות פמים נשפכים. ביום תג פורים :

פורים מובל פמים גויתו. אין פפרה לחטאתו. ביום תג פורים :

פורים יין מותר לנזירים. והפקר לענים ועשירים. ביום תג פורים :

פורים פרים ריקים אסורים. ופודקין בסדקים וחורים. ביום תג פורים :

פורים לא יראה קה מים. פריית פרותה לעינים. ביום תג פורים :

פורים מקבוצ נכרי ילבשו. הולכים ערומים ולא יתבוששו : ביום תג פורים :

פורים נהרות ונהלים יפרצו. פגול הם לא ירצו. ביום תג פורים :

מערבית לפורים

פורים סתר פרקיע השמים. מלא ואמר לחיים. ביום חג פורים :

פורים עלי לוז בני. ושתו יין מעדני. ביום חג פורים :

פורים פה פתוח דרוחה. אשרי העם שגו בכה. ביום חג פורים :

פורים צמאון ורעב הרעים. במחנה ישראל לא נודעים. ביום חג פורים :

פורים קול קורא ברחובות. הריקו הפדים והאזבות. ביום חג פורים :

פורים רחצו ביין רגליכם. ופוס מלא שאו ידיכם. ביום חג פורים :

פורים שבורת ולא מיין. בשבטי ישורון אין. ביום חג פורים :

פורים נרדמה עון פלילי. כי היין עומד קמולי. ביום חג פורים :

וירד היין למעמקי בטנה. עלה יעלה למרומי ראשה. ביום חג פורים :

ומלואה תרעג בגאונה. תחוג תנוע וימעדו רגליה. ביום חג פורים :

לא תשתה מים במסתרים. במעשה תמימים בימי בין

המצרים יין ודבש חדשים לבקרים. יחליפו כח ויאמצו בשרים.

זה כוס שהייתנו פצו פה וכה

לא תשא כוס ריק בידך. ואל תמסוך מים בגביע יינה. השקינו וכו'

ודבש יכוננו על שפתך. ודם ענבים ימלא קרפך. השקינו וכו'

אוהיו ביהם בוסית מלאים. באים לסלוד שפורים ושבעים

מרקרים באיך במסכת רעים. ישרים ישתו ופושעים צמאים.

ברוך הבורא מפה שלמה עליו ועל ישראל ועל כל מושקי שפתים

אתה הראת

אתה הראת לדעת כי היין הוא המשקה אין עוד מלבדו: לשותה

דבש לבד השמחה כי לעולם הסוד: אין כמקד במשקים יין ואין

כרמחך

הקפות לפורים

כדמותך: יהי כבוד הנפול לעולם ישמה הכותם במעשיו: יהי שם היין

מבורך מעתה ועד עולם: יהי הדבש עמנו כאשר היה עם אבותינו

אל יעזבנו ואר יטשנו: ואמרו השקנו יין גפנו והצילנו מן הצמאון

להודות לשם תפארתך להשתבח בתהלתך: היין מלך היין מלך

היין ימלך לעולם ועד: הדבש עוז לישראל יתן הדבש ישבר אותנו

בשלוש: ויהיו נא גביענו לרצון לפני ארון כוס. ויהי בנשוא הנרץ

ויאמר לוט קומה היין ויקיצו אותה וינוסו המים מפניה: קומה

היין לשותיה אתה והדבש העד: קוניה ילבוש מסנה ושפוריה ירגנו:

בעבור לוט עברה אל תישב פני משחריה: ואמר ביום שהוא

הנה ייגנו זה קוינו לו וישקנו זה היין קוינו לו נגילה ונשמחה

בשתיתו: משקה משקה כל עולמים ומשתה בכל דור ודור: כי

מיין יצא סובא ודבר שפור מפרי צהרים:

אנא היין השפיעה נא. אנא הדבש הנמיאה נא. אנא הנפן

השקנו ביום קראנו:

אבי השותים השפיעה נא. בוצר הפרמים הנמיאה נא. גפן

פוריה השקנו ביום קראנו:

דבש מבושש השפיעה נא. היין צדק הנמיאה נא. ווי המרתה

השקנו ביום קראנו:

זמורת הנפן השפיעה נא. תכלילות עינים הנמיאה נא. מל

שריתים השקנו ביום קראנו:

יקב תירוש השפיעה נא כוס וגביע הנמיאה נא. לוט ורעז

השקנו ביום קראנו:

זמירות לפורים

על שתי פוסות יבצעו המימים: יום זה: אכול לביבות שתי יין עמים. כי הנין יתן לכל בו ישיש. אור פני מלך בשמן פתית. מרפא לנפש ואורך ימים: יום זה: לא תחסר כל בו ושתי ושמחת. וברכת את הנין על השוקתן ערכת. ישמה גם העני במנות שלחת. כי אסור בפורים פנים נזעמים: יום זה: הפוסות מספרים כבודו. וגם המרתף מלא חסדו. ראו כי כל אלה עשתה ידו. כי משתה הוא לבוערים וחכמים. יום זה

יום פורים אין לשכוח. וברו בריח הניחוח. יין מצא בו מנוח ושם ישנו ויחלפו פח: היום ישנו בני אמונים. וחורים לדבש אבות ובנים. חקוק שברון על כל פנים מרוב יין אמיץ פח: יין מצא: וקאו בולם בברית יחד. נשתה ונרזה אמרו באחד. ופתחו ופצו פה אחד. ברוך הנותן לשבור פת: יין: דבר ביינו לזש השבור. יום הפורים זכור ושמור. וכל פדיו יחד למזור. חזק מתנים כבן מנוח. יין: העם אשר נע בשכר תעה. ישבור לקיים מצות שתייה. לבל יעבר בם מקרה רעה. לא יישן ויתגל באהלו כנח: יין:

יוצר חדש לפורים

מסוד כלים מכלים שונים. ומסוד דעת מוינת מבינים. אפתחה פי בכח ורב אונים. לשנות כוסות הסונים המונים:

יבבן וישת לזש ביום ההוא:

אחד הוא הנין. בלעדו אפס ואין. נהה ייטיב לזקנים. דובב

שפתי

יוצר חדש לפורים

שפתי ישנים. הבל אויביו יהבלו. ואוהביו לעד ימשכו. ורש והמן הרשעים. חבר נחשים רעים. טפש כחלב לבס. יין לא ראתה עינם. כד מים שתי. לדור דורים נכרתו: נכרתו ונשמדו כזרע פתרוס. ויהי לבני מרי למופת ואות:

וירא ישראל את הבוס

מדינה ומדינה כחקותיה. נשפרים ונשתים משקותיה. סור ממא למים יצוהו. עצרת רסיו לארץ ישפכו. פרי הנפן במחיר יביאו. צנצנת הרבש לפיהם יסיעו. קונה ומוכר כמלונם. רוממות הנין כגונם. שחר לשתות יקומו. תנומה ושנה יחרימו: יחרימו וישמידו כל זכר מים. ולא יפקד תחת השמים:

או נבחרו כל שואבי מים:

חסדי הנין אזכרה. ותהלתו בפני אשירה. ישנים מתרדמתם אעירה. כבודו ברבש כל אמירה. לו הפח והגבורה. וחמת פאש מדורה. משמח אנשים בחבורה. ומגרש דאגא ארורה. מסוד חכמים מנוייה וגמורה יין אל תשתה במשורה. הרחב פיך ומלאהו כאתון נורא. ומי שאשו בעצמותיו עצורה. עינו טועם טעם מיתה וקבורה. והור עליו אינו עושה בשורה: חמאתו בסרום ועונו כפפירה: והרבש לו שני במלוכה. חוט של חסד עליו משוכה. חלק יעקב הוא חבל נחלתו. רופא שברו ומחבש עצבתו מחירו מעט ורבה פעולתו לרוות ולשבר אחת דתו. לשמח ננים יוצרו עשו כנין אדום צלמו ודמותו ובמקום שאין יין כחלקתו. הרבש ממלא מקום שתייתו. והשותו מקנים כמשפט

מצותו

נסר ט"ז

יוצר חדש לפורים

מצותו. וכרוב ימיו כן גבורתו: טובים כנעוריו ימי וקנתו. וכאחיו חיון השיבה תהלתו: וחיון שרף גם הוא אחריהם. בחום וגבורה נלחם אליהם. שותיו פני דהבים פניהם. טועמיו חיים וכו' בימיהם. מצוה מן המוכתר בו בשחרית. חלישות הלב כופו להכרית. להגים ילנה פי שניב כי בגללם ישתוהו בכפלים. טרם אכלם לו משפט הכבוד. ואחריהם פים שני מאבות מסורה. בראש כל אוכל הוא יסע ראשונה. ומאסה לכל המטקים כבודו באחרונה. שקש אלה משקי נדבות: ישתו וישכרו פנים ואבות. פוצים פה וממלאים גרוניהם. לשלשתם יחד מגמת פניהם. אלה לאלה פושקים כפיהם. ואלה לאלה יאריכו לשוניהם. אלה מרקדים כבני צאן ואלה מרגלים בגרון. כפוס על יד שבורה וקרא זה אל זה ואמר דמיום:

הושענות לפורים

הושענא

למענה ייגנו הושענא:

למענה תירושנו הושענא:

למענה גפנו הושענא:

למענה דבשנו הושענא:

למען אמתה. למען בוצרה. למען גביעה. למען דגיה.
למען הינה למען ועוריה. למען וגייה. למען חרצניה. למען טעמה.

למען

הושענות לפורים

למען יקביה. למען כרמה. למען לביבותיה. למען מעדניה.
למען נגינותיה. למען סדרה. למען ענביה. למען פרשנדה.
למען צמניה. למען קערותיה. למען רעיה דרבים. למען שותיה. למען תירושך הושענא:

אבן שתיה. בית המשתה. גת דרוכה. דגים מרחים. הין צדק. וצחוק יראה. זולל וסובא. חבית דבש. טבות טבח.
יון שרף. כוס מלא. גיו ואגוז. מאפה תגור. נזיר ערשים. כיר הפשר. ערמון זרים. פוצי פה. צלי אש. קבה ופטן. ראש מחוץ. שפורי אפרים תירוש ויצהר הושענא:

רחם נא קהל עדת שפורים. שלח ומלא גרונם. וחשקנו יין משתנו:
שערי המרתף פתח. ויינה הטוב לנו תפתח. תשפיענו ומים אר תשפך. וחשקנו מסך יישנו:

קול משכר ומשכר ואומר

מנויה וגמורה מסוד חכמי משתה. טוב לאדם שישתה משלא ישתה:

שיש ושלמחו בשמחת פורים. ותנו כבוד לעדת שפורים.
כי טוב הין לעניים ועשירים: מפז ומפנינים יקרה. גגל ונשיש
ביקב ובורה. כי הם לנו עוז ואורה: אהלל ייני ואשמח בו.
ואשימה שתיתי בו. אנמיאנו בסוד עם קרובו ייני תירוש ארה
בו: גיל בכל פה אריק גביעה. ובצואך עתק אשתה בדיה
בששון תנהלנו לביתה על חוקה ועל טעמה: גיל: גפן תחיש
משקה טוב. כי אתה שברון עז וטוב. גבורים ישתנה בפה טוב

הושענות לפורים

הודו לזון כי טוב : גיל : רבש השקה נא המוני . כי אין כמך
בעיני . דגים יסובבך לפני . מי ימלל גבורות מערני : גיל : הלא
באהבתו בחר בנו . דם ענביו השקנו . האדום האדום השפירנו .
כי לעולם הסדו עמנו :

גליל ונשיש ביקב ופורה , כי הם לנו עז ואורה :

תפלת נעילה לפורים

כשנעל החנוני את בית המשה ואינו רוצה ליתן בהקפה .

אתה יונתן יד לשותים וימינה פשוטה לקבל מעות . ותלמדנו
להתודות לפניך על כל הכוסות אשר שתנו למען נחדל מעושיק
ידינו . ותקבלנו בפיס שלם לפניך באישים וכניחוהים . למען
משקולתך אשר הכינות . איזקין לצמאון גרוננו . ואין מספר לתאות
חפנו ואתה יודע שאחריתנו שברהן וקיא צואה לפיך הרבית מים
בפוסנו . מה אנו מה ייגנו מה דבשנו מה שתיתנו מה נאמר לפניך
הלא כל השכורים כאין לפניך וזו כלא היה ונבל בבלי מדה
ובלשצר בבלי השכל כי רוב משתיהם תוהו ומספר גביעיהם הקר
לפניך ומותר הכוס מן החבית אין כי הכל הכל :

אתה הברדת יין מרוש ותשפוך לתוכו מים לעמוד לפניך כי
מי יאמר לך מה תפעל ואם ישחת מיניעצור בעדך . ותתן לנו באהבת
את יום הפורים הזה שתיה וגמיה לכל שפתותינו למען נחדל
ממעשה ידינו ונשוב אליה בכר רגע לשותות יינה בפה שלם ואתה

כורסין

נעילה לפורים

ברחמך תרבים רחם עלינו כי לא תחפזין בצמאון שכורים שנאמר
דרשו חזן בהמצאו שתוהו בהיותי קרוב ונאמר געווב שותה הרבו
ואיש ישראל מחשבותיו וישוב אל חזן ויחממו ואר הרבש כי
ירבה לשותות : ואתה חממנו ארך ימים ורב שקה ומרבה למסוך
ורוצה אתה בשתיית אנשים ואין אתה חפז בשיתתם שנאמר
אמור אליהם חי אני אם אחפזין בשיתת השכור כי אם בשוובו
מביתו ושתה ונאמר שוובו שוובו מבתיכם ולא תרדמו בית ישראל
ונאמר החפז אחפזין תרדמת סובא נאום המזג הלא בשוובו
מקיא ושתה ונאמר כי לא אחפזין בשנאי ממסד נאום המזג
והשיבו ושתו כי אתה מסלא מסד לישראל ומזג לשבטי ישראל
בכל יום ויום ומפלעדיך אין לנו מזג ומזג משקה בתקנת
אלא אתה :

שיר המעלות ליוולדת בפורים

שיר למעלות אשה עיני אל הערים מאין יבא ייני : ייני מעם
אונגארז גוי אחר בארץ : אל יתן לעמוד בנגד אל יניח לשונך :
הנה לא ינום ולא יישן שותה ישראל : יין שומרה יין צלה על יד
ימינה : יומם חזן לא יעזבה ותרבש בליקה : חזן ישמרה מכל צמא
יסגר את עיניך : חזן ימלא פיה גרונה מעתה ועד עולם :

מאקייער ונעסמילר ושאמפאנייר

תשתה לא מים
לא תשתה מים
מים תשתה לא

מים לא תשתה
לא מים תשתה
מים לא תשתה

שיר המעלות לפורים

ספר ואלחנני
ספר ואלחנני
ליום וערב
ליום וערב

ורש ובר כת דילה חוין

אקדמות לפורים

אֶקְדְּמוֹת מִלִּין לְאַחֲנִי מֵאַחַשְׁוֶרֶשׁ מִלְכָּא טַפְּשָׁא תָא
אוֹלָא שְׁקִילְנָא לְפוּמָא כְּסָא רַחֲמָא וּפְדָא דִּינָא
שְׁרָפִי
אִפִּיק מֵאַנִּי דְּבִי מִקְדָּשָׁא וְשִׁתִּי בְּחוּן אִיהוּ וְרַבְרַבְנוּתִי
לְחִין
אִיהוּ בְּקָרִי וְאִיהִי בְּבוֹצִינָא תְרִינִיהוּ אֲתַבְּנוּנִי לִנְנִי תָא
בִּימָא שְׁבִיעָא קְדִישָׁא דָּא הוּא יוֹמָא יְקִירָא
רְשָׁב
בְּהִאי יוֹמָא דִּישְׂרָאֵל מְשַׁבְּחִין לְמֵאֲרִיהוֹן וְעַסְקִין
בְּאוּרִי
בְּמַעַם חֲמֵרָא אֲנַצְוִי בְּשִׁפְרָתָא דְנִשִּׁי וּמַתְעַסְקִין
בְּזִנִּי

ביר

השיר הארמי הוא הנעשה בתכנית אקדמות לשבועות סופר והולך כל פרטיו גם פורים
ע"פ מדרשי חז"ל כש"ס ומדרשים וחרגוס שני : לאחריו . לספר : אולא . בתחלה : ולחננאל .
ומלשו : איהו בקרי . משל כפי חז"ל והכונה שאל הנעל גואף גם אשתו מלפני : אנצוי .
תחלקו ע"ד יופי הנשים : פרעילאי . פרומה : פירין . חללכים . לא נביאת . לא רתה .
רעותא

אקדמות לפורים

בִּיר סְרִיסוּתִי שְׁדֵר לְאַתִּי יֵת וְשִׁתִּי עֲרִמִילָאִי דְלִית
דְּכִנִּי
גְמוּל אֲתִיב קָה קוֹבִיָּה בְּגִין דְּעַבְדָּה עֲבִידָתָא
בִּיהוּדִיָּתָא בְּשַׁב
גְּבִרְיָאֵל מִלְכָּאֵא קְדִישָׁא בְּגִזְרֵת עִירִין עֲבִיד קָה זְנָבָה
בְּמַצָּח
גִּלְל בִּין דָּא צְבִיָּאת לְמִיתִי קָדָם מִלְכָּא וְלִמְעַבְד לִיה
דְּעו
גְּבִרָא בֵּר אַהוּרִיָּרִי דְאַבָּא שְׁדֵרֵת לִיה לְקַבֵּל אֲלָפָא
חֲמֵרָא שׁ
דָּנָא מִלְתָּא דְלִקְתָּ בֵּיה בְּנוֹרָא עַל דִּיזְלָא בְּמַלְכוּ תָא
דִּינָא שְׁדֵר לְחַפְיָמִי דִּיתְנָאִי דִּיתִי גְבוּכְרִנְצֵר
מִירוּשְׁלָם קֵר
דָּא אֲתִיבִי לִיה מִיּוֹמָא דְגִלְנָא מֵאַרְעָא לִיתְבְּנֵדַע תָּא
דְּעַתָּן דְּתַזְוִיד לְעֻמּוֹן וּמֵאֵב דִּיתְבִּין בְּחֲמֵרָא עַל
דִּירְדִּי

הקריב

רעותא . רצון : גברא . שלח לו לומר אתה עבד ושומר הסוסים אלל אבני היית : דכסוי .
שכניא : דוכבין חמרא . שישכים בשלה כיון על שמריו : יעלוהי . יועציו : עשאו . עשם :
בדנח . בנקר וערב : שים טעם . ניתן הדת : גניסת . משפחת שאלו המלך : זמין .
תלאך הביא לו שדית בתואר אסתר ועי"כ לא נטמאה הכדקת מבעלת אחשורש : לא
אסתחל

אכדמות לפורים

הקריב לזות שבע יעטוהי שאיקתא דא מלתא
 בברך תא
 הדיוט מכוכן דלג בריש דא הוא הקן רשיעא בר
 חכך תא
 הא עיטא יהיב ליה למקטל קנשתי ודנסב אתתא
 וחרניי תא
 האי רשיעא אמר בלביה למיהב ליה ברתיא
 לאנתתא ומלכו תא
 ובר פג ינא דמלכא ודכר ית נשתי בדנחושקע תא
 ומניה שים טעם למכנש ית כל עזדמתהא לשושן
 בירן תא
 ואשתפחת תמן אסתר דתות מן גניבת דשאויל
 מלך תא
 וי צוח הקן רשיעא בר חזא יענינהי האי שפיר תא
 זנא אחשורש עם פולחון ולא נייחא בהון דע תא
 זונגא דאסתר פייסיה בגין דטעים טעם בעזדמתא
 ובתול תא
 זמין ליה מדאבא שדתא חגופא דאסתר בצלמחא
 ודמו תא

זיהור
 חסותאכ : לא נטמא : אצית : שמע דבריהם : חוי : ספר : ואטליבו : ונתנו : כספרא
 דוכרנייתא

אכדמות לפורים

זיהור יקרה לא אסתאב ואשתארת זכאה
 בקדוש תא
 חשינו בגנתן ותרש למיהב ליה למלכא סמא
 דמו תא
 חכים מרדכי אצית מליחון רחזה ידע בקל לשון
 לחישו תא
 חוי פתנגמא לאסתר ואסתר למלכא ואשתפחא
 מלתא מתימנו תא
 חרץ להון מותא ואצטליבו ואתפתב בספרא
 דוכרניי תא
 מפש אחשורש רבי ית הקן בר המד תא
 טעם אתייהב למסגר קמיה ברחיו ואמתנו תא
 טמא הקן חקיה ליה צלמא עד לבא ברשיעו תא
 טהור מרדכי לא צבי למסגר דדא פולחון נוכריי תא
 יעץ הקן לשיצאה ית מרדכי וכל ישראל אויב תא
 ירחא אדר פליק ליה בתר דאמיל גורלא וחשבנו תא
 ישראל עמא מדישא לא שמדא מתחות שמיא וכל
 אתרוו תא

יובא
 דוכרנייתא : כספר הזכרות : רבי : הגדיל : טעם : דת : ואמתנותא ופחד : צבי : רזה :
 סולתן

אקדמות לפורים

תא יִזְמַן תְּלִיתָא אֶזְרָא וְאֶבֶר קוֹרְצָא בִּי מַלְכוּ
תא בְּלָמָּה בִּישָׁא אָמַר אִיתִי גּוֹבְרִין מִתְבַּדְרִין בְּכָל
תא מְדִינָה
תא בְּרַגְלָא לָא יִהְיִין לְמַלְכָּא וְלָא עֲבָדִין שׁוּם מִשְׁמִשׁוּ
תא כִּד מִתְגִּלִּיד דְּהוּן דְּכַר מִזְהֵלִין וּפּוֹרְעִין יְתִיה בְּלָא
תא רַחֲמֵנוּ
תא בְּרִין וְכִדִּין עֲבָדִין בִּישָׁא דְלָא לְמַכְרֵט בְּשִׁפְן
תא לֹאקְהֵךְ לִית אִינוּן פְּדִחִין וְאִמְרִין דְּלִית בֵּית מִשְׁשָׁא
תא לְכוּלָּא שְׂתָא מַסְקִין בְּשִׁיחֵי וּפְחֵי וּמִקְלָיו בְּבִי
תא בְּנִשְׁתָּא לְמַלְכוּ
תא לִינָא דִּין טָמֵא קְרִיין וּמוֹשְׁדִין יְתִיה בְּמִי מַסָּאבוּ
תא לְמַשְׁבֵּק יִתְחִין בְּאַרְעָא בִּישׁ וּמִשִּׁי לָנָא וְסִנְיָ
תא עֻיִּי
תא מַלְכִּי יִשְׁפֹּר עֲקֵךְ לֹא תִרְכָּא דְּהוּן מֵאַרְעֵךְ בְּחָדָא
תא שֶׁע
תא מִן דָּא יִיתִין עֶסֶר אֵלֶף מְנַטְרִין רַבְסָפָא קִנְיָנָא
תא דְּמַלְכוּ
תא שְׁמִיָּא אֲתִיבוּ לִיה רָשָׁע בְּבֵר אֲקִדְמוּךְ יִשְׂרָאֵל
תא בְּתִקְלִין דְּמִשְׁבֵּן
תא מֵרָא

סולחן נוכרייתא, עובד כוכבים : לשינאה. לכלות ולהשמיד : ואכל קורצא. דבר לשון הרע : מתבדרין

אקדמות לפורים

תא מָרָא דְעֵלְמָא יַעֲבִיד עֲמָךְ מְלַחְמָתָא וְיִכְרְבוּ
תא גִּמְלָא מַלְכָּא עֲזָקָא מִן יְדֵי וְאָמַר דְּהִמֵּן בְּנִקְשׁוּ
תא גִּסְיָב דְּהַּ בְּסָפָא וְהִרִין עֲמָא וְעֵבִיד בֵּיתָא כְּרַעֵי
תא גְּבִיָּא כּוֹדְהוּ לָא אֲחֵדְרוּ לִישְׁרָאֵל בְּתִיּוּבְתָא כְּהִדָּא
תא עֲזָק
תא גִּפְשִׁיחוּן אֲתַמְסְרוּ בִּידֵי סְנָאָה דְּגִרֵּיעַ מִנְחַשׁ קִדְמִי
תא סְפִירִי אֲתַכְתְּבוּ לְשִׁיצָאָה יֵת יִשְׂרָאֵל עַד זְבוּלָא
תא בְּתִרִי
תא עוֹדְתָא דְאַחְשׁוּרֵשׁ דְאַתְחֵנִי מִינָה עֲבָדָה דְּהוּן
תא הֵאִיר
תא סָדָא גְּלִי לֹאקְהֵי מִשְׁמִיָּא דִּיכְלִין צְדִיקָא לְמַבְטַל
תא דָּא גִּזְרִי
תא עוֹבְדָא סָח אֲלֵהוּ דְּמִרְדְּכִי בְּחֵלְמָא דְּהוּא צְדִיקָא
תא וְרִישׁ גִּלְגֵּל
תא עֲזָמָא יִהְיִי לִיה לְאֵלְבָשָׁא שְׁקוּאָפּוּל אֲפוּשִׁי צִלוּ
תא פּוֹרְפּוּרִיָּה בּוֹעַ וְדָבִישׁ שְׁקָא וְאַתָּא עֲדִקְדָם תְּרַעָא
תא רְמַלְכוּ
תא פְּרִיסְתִּיקָא שְׁדָרָה אֲסֵתֵר דְּמִנּוֹר צוּמָא קֶבֶל עֲמָא יוֹמָן
תא תִּקְ

צמית
מתבדרין. מפורים : כרגל. מכס : דבר. ק : זכר : כשהי וספי : הוא ראש י חובות שכת היום
ופסח

אקדמות לפורים

תא צמית אופה היא ואעלת קדם מלכא בלא הרמנו
 תא צדיקת אתלבשת חגא ואושיט לה אח שורש שרביטא דמלכו
 תא צוח ואמר מה בעית יהיבנא לבר מבנין מקדשא בירו שלם קר
 תא קבל דנא אמרה ייתי מלכא והמן לארסטון די תקנית ושרו
 תא קביעין התיוון אופה למחר דאעבר לבון סעוד
 תא רשיעא הקמן אתייהר וחוי דא מלתא לאנתתיה ובני פי
 תא רבותא דעבדה ליה אסתך גרמה ליה קטלא ומו
 תא שנתא גדת ממלכא וחשדה למלכתא על דומנה לבר המד
 תא שדר למיתי ולמקרי קדמוהי ית ספרי דוכרני
 תא שמשי מוחס וגבריאל כותב דמרדכי אצל מלכא מסמא דמו
 תא תוה מלכא על דנא אתעביד עמיה שום יקר ורבו
 תא מאן בדרתא שאיל והמן אתי למימר דעביד למרדכי צליבו
 תא אמר מלכא סב לבוישא וסוסא וארפיב למרדכי בשושן פיר
 תא דאי שעתא אודיקת ברתיה מחלונא ושדית עליה עציצא דצוא תא
 תא רשעתיה תבת ברישיה ואתחיל למנפל מרבותיה לשאול תהתי תא
 תא חרבינה חוי למלכא דאתקין צלבא למרדכי עד דשזביה מגו מו תא
 תא דנז מלכא ואמר צליבו ית הקמן עליה על דמריר במלכו
 תא ויהיב רשו ליהודאי למקטל ית עממא דאינון דהון גנו

חדו

פסח היום : ומושרדן . וספכין אוחו . כמים סמאס : וסניא שויתא . ומוט גדול יחי' לנו .
 זלכי . עצתי : לאתרכא . לגרש : עוקא . טבעת : לשינאה . להשמיד ולכלות : פורטוריה
 וע . קרע את מעילו מולוי : פריסוקא . סקיד ומלוא : הרמנותא . רשות : לארסטון ושרותא
 'סעודה ומשקה אשר עשיתי : אחייהר נתנאה : חוס . תמה וכתפלא : צליבותא . ען לקלות
 וליו : אודיקת וכו' . ראחס בתו מן כחלק ושפס עליו עצין של צואה : תכח . שכה כראשו :

אקדמות לפורים

תא חדו יהודאי וצליבו בנהייהמן מן פרשנדהא עד הו
 תא יומא דפוריא שפר עקן למחני שבחי דתלמודי דרב ש
 תא צדימא מסחריו עלי תבא דרב יינא דנטיר בי געו
 תא חמרא מבא קפוס רבנן ותלמידיהון למקבע הלכתא ברב כ
 תא קלילן פומיהון פנשרא למפתח ברב כדא ולמסיימי ברב חבי
 תא חמשיין אינון אושפוזין שרירין וקיימין למשתי חמרא בכל ש
 תא וכאין אינון דשתין כהאי יומא ודוב שא רבון רבון
 תא חמרא ינון עליהון וידמכון פלוט דערקמן גו סדום קריי

ח' . ספר : גותא . שונאים ואויבים : חדו : שמחו : מסחריו : מסוכין על שולחן של רב
 יינא המשומר : אושפוזין : אורחים טובים : דלמכך . יוכי' לישן כלוע שברה מן סדום
 כספוכה :

גם אלה לחכמי שכורים

אין מוקדם ומאוחר בפורים

שאלה. אכסנאי הדר בכפר וביתו נדוכה באוכלסין והכין לעצמו קודם פורים שלש יורות גדולות של יין. ובפורים בהשכמה תיכף אחר קריאת אקדמות נפלה שפת מים לתוך יורה אחת ועין לא ראתה לאיזה יורה נפלה. ורצה האחד להורות דבטלה האחת לגבי השנים. אך האחרים מעבכים על ידו. ולשלוח אחר מהם לקהלה הקרובה לקנות יין אחר אי אפשר. דאיכא למיחש שמא יתעכב בדרך ולא יקיים חז' מצות שתייה. לפי שהשמן מקטרג בשעת הסכנה. וע"י נכרי נמי אי אפשר דחיישינן שמא ינסך דרך הליכתו. ועכשיו הם מצטערים מאד ובמכוכה גדולה. לכן אפל תחנתי לפני מרן שישלח לנו תיכף ומיד תשובה נכונה כי הזמן קצר מאד:

תשובה. מה שרצה האחר להתיר כשום בטול. טעות הוא בידו ותלמיד שלא הגיע להוראה הוא. דמלבד שאין בשול ברבר שיש לו מתירין הני זורות קבוע נינהו וכל קבוע כמחצה על כחצה דמי. אך מתוך שאלתך אני רואה שלא זכית לראות ירושלמי דמס' שכורים מימך שאלמלא ראית אותו לא נסתפקת כלל בנידון דידן דהכי גרסינן בירושלמי שכורים. אע"פ שאכרו חכמים מים בפורים במשהו. במקום שאין יין חי. כי אם מוגז במים. מקיימים בו מצות שתייה ואין חוששין. ומפרש בנמ' שם דתנא קרא אשכח הדרש. והשתייה כדת אין אונס. אימתי מתוייבת השתייה להיות כדת. בזמן שאין אונס. אבל היכא דאיכא אונס מתיר לעבור על דת. הרי לך בהדיא דכשאיין יין אחר מותר לשתות יין שנאסר ע"י תערובות. ואל תרחק אותו בקש ולא פסקינן כירושלמי נגד הש"ס בבבלי דילן. דהא כברא הוא. דמי גרע מצות שתייה כמקוה נפש שאין לך דבר שעומד נגדו. ובכחאי גוונא ודאי אמרינן וחי בהם ולא שימות בהם:

זכינן א"כ לדין דמתיר להם לשתות מן היורות האלו עד ולא ידעו בין ארור לברוך. מיהו לצאת ידי ספק ולקיים מצות מן המובחר. נלפענ"ד שראוי להם לשלוח נכרי לקהלה הקרובה לקנות יין. דמשום נסך ליכא למיחש. דמלבד שאין לחשוד את הנכרי ע"ז. ולא שביק אינש היתרא ואתי אימורא. גם לא תהיה כלל שהות בידו לנסך. דבלי ספק ישתה בדרך ממנו. ואידי דפריד למבלע לא פלג. מלבד זה כבר הורתי במייעתא דיינא שיין נסך מותר בפורים (לעיל סי' ח') ואין שום חששא ברבר. מיהו אסור להם להמתין עד שיביא. דמלבד שאין ספק מצויא מידי ודאי. כל שעתא ושערה תל בפני עצמו הוא. ואין זה תשלומין כל עיקר:

שאלה. מים נל מומר שעבר עליהם הפורים אם מותרים בהנאה. אי נימא כיון דאתקיש פורים לפסח לכל דבר. בהאי נמי אתקיש ואמורים בהנאה כחמץ שעבר עליו הפסח. או דילמא שאני מים דהוה מעם לפנים נינהו:

תשובה. תמיה לי מוכא על כה שצוד רי"ם להתיר מימו של מומר שעבר עדין הפורים משעמא דנהן מעם לפנים נינהו. דאי הכי מינו של ישראל נמי ליחשד. ותו הא לא גרע נמל"פ ממשוה דהכי פסקינן לענין פסח. וגם אפילו אם אין למצוא מים אחרים אלא של אותו מומר אין להתיר ממעט זה. דהא אפשר ביין ובמשקים אחרים ומצוה מן המובחר בהם. כדב' שתיין דשלהי מצי' שכורים. השותה כל השנה תבא עליו ברכה. אך אחרי העיון מצאתי סברא אחרת להתיר. דשאני מצה ודחם עוני

שנית לפורים

עוני הוא. וקנסינן ליה לסומר דליבטל חמציה ויאכל להבא ואי לחמא עניא ולא חמץ דמעליא הוא. משא"כ הבא אם נכריהנו לבטל המים קודם פורים. ישתה יין וישתכר ככל ישראל קדושים. ולמה לנו להביאו ידי שמתה כיו. אדרבא הלעיטהו לרשע וימות. דיון חיים איקר. וסים מות נינהו. ואין לסתור משום דמצות לאו ליהנות ניתנו. דכיון שמי שאינו מצווה ועושה נקרא הריס. לאו מצוה קעבד. וכוראי יהנה מסנו. וזה שיסר הפייטן במערכת לפורים. ישרים ישוה ופושעים צמאים. דהאי פושעים אעכו"ם לא קאי. דאי הכי פשיטא כאי קמ"ל וכי תעלה על הדעת דעכו"ם נמי לישהי אלא ודאי אמארינן קאי. ודוק כי הדברים מתוקים:

מדרש הנעלם לפורים

פתח רב מנחם דמן כושי מאי דכתיב תנו שכר לאובד ויין למרי-נפש. האי קרא בפורים קא משתעי. הוא שלמה חביטא ברוח קורשא דעתיד יומא דפוריא למיהוי בעלמא. וישראל משתכרין ביה. להכי קאמר תנו שכר לאובד דישאל אובד נינהו דמתבדרין בגלותא כיני עממא. כמה דאת אמר צאן אובדות היו עמי. והא שכר לאו שיכרא ממש כלשונא דבני נשא. אלא כל מידי דבשכרי. הכי קרי לוי. ויין למרי נפש. למארי דנפשא. דישאל מארי דנפשא אינהו ושלטין בה דמעבד פקודין דאורייתא. א"ל רב יונא סבא אי הכי אמאי כתיב בקמי הכי אל למלכים שתו יין ולרחנים אי שכר. והאי קרא ודאי בישראל קא משתעי. דכל ישראל בני מלכים הם. אתיב ליה רב מנחם ודאי הכי הוא אל למלכים דאינן ישראל כדקאמרת שחי יין. למשתה יין קמא. אלא לשכרא ולאריא עד דלא ידעי בין ארור לברוך. ולרחנים. אילו ת"ח רידעין רוי דאורייתא לא יאי למשאל בפוריא אי שכר. דהנחה עליהן לאתקנא יינא ודובשא ויינא שרפוטא תלתין יומין סקמ' דפוריא. דהכי אוקמה מארי מתניתין. שותין ומבינין כל צרכי שתייה ושכרות שלשים יום קודם הפורים. ותוקין היו מתחילים להשתכר בפרוס הפורים. והלכתא כוותייהו. פן ישתה וישכח מחוקק. דאי ישתה ולא ישתכר ישכח ית יינא. דיון מתחוקק אתקרי כמה דאת אמר במחוקק במשענותם אל תיקרי במשענותם אלא כמשותהותם. וישנה דין כל בני עוני. יעבור על דינא דשכרותא. דשכרות עוני מתקרי. כמה דתנינן אין השכרות מתקיימת אלא במי שעושה עצמו עני עליה. נשקה רב יונא סבא על רישא וא"ל בריך יינא דזכינא למשמע מפומך מלה כדא. ואי תיהוב לי רשותא אימא אוף אנא מלתא חדתא. יהיב ליה רב מנחם רשותא. כדון פתח רב יונא סבא ואמר תא חוי כמה אית לבר גש לאזהררא דלא יפסק פומיה מסשתי ביומא דפוריא. דהא שלמה מלכא אזהר עליה ואמר בהרא פרשתא. ברח פוך לאלם. לאלם לא יהו יין דנבר אלמא הוא וליח דתקף מיניה. ואל דין כל בני חלוק, לקיימא כל פקודין דשכרותא ואבזרייהו דיינא וכל חילוי בני חלוק איתקריין, דבר שתי לון בר גש אתתקף והוה לגוברא אחרא, ולהכי לא חיישי רבנן לזוגות ואמרי דאין כוס של ברכה מצטרף לרעה, ולבתר כל כוס אינש אתרינא איהו:

מדרש הנעלם לפורים

רב דובשא דריש לה מהני ויין ישמח לבב אנוש . אתם קרויים אנוש ואין א"ה קרויים אנוש . והאי קרא ודאי בפורים קאי . דהא כתיב בתריה להצהיל פנים משמן . אימתי צהלותא דפנים . הי אומר בפורים . דכל אנפין בפרצוסין נובראין מתקשטין . אל רב חסרא אי הכי אנוש כחציר ימיו מאי איכא לשמיר . אל רב דבשא אין הכי ודאי הוא . ומהני קי אמינא להאי דרשנא . סב ליה לכר ישראל למתעסקא בכל ימותי במיכלא ומכתי והכי קאמר קרא אנוש דא הוא בר ישראל יהי כחציר כל ימיו . דהדן חציר תוקפא דמיכלא ומשתי איהו כמת דכתיב חציר לקנה וגומא . לקנה דא הוא קנה דצוארא . וגומא דא הוא ושם . דתשמישתיה דמשקין איהו . ולהכי גומא איקרי . דלישנא דשתייה הוא . כמה דכתיב הנביאי נא מכרך תא חוי עונשא דיוסף צדיקא לא זזה אלא על דאמר לשר המסקים והזכרתני אל פרעה . ואין פרעה אלא הרין חנוני דא יהיב מירי בלא סמונא לפרעה . ועל דבצא מיניה לארבורי יתיה באנפי חנוני למיתב ליה יינא בפירא ולא סמונא בהימנותא ארענש על דלא אחרחץ במרית . דדינא כתיב בהלכתא דשבוריא . לוו עלי ואני פורע . ולהכי . אתענש יוסף דאינשי ליה שרא דמסקים . דין שרא דמסקים לאו אינש תוה אלא מלכא דסמונא על משתייה ודאי . דכל מלי וסלי שרא אית ליה בשמיא . ואשתעי לו רב שתיין דאתחזי ליה בחלמא ואוהר ליה דלהוי דיר במשתיא . דלא לתעניש כיוסף צדיקא : אמר רב מנחם אנא ירעינן דעובדא דיוסף בפוריא הוה . קא מחיך עלוהי רב מיכלא רבא ואמר ליה שמיא מי לא קא קרית והנה נפן לגני . אימתי נפן קמי דאינשי אלא ודאי בפורים קא משתעי . למחר פגע ביה לום ברב גרגון והוה קא שאל ליה מאי עברית כהאי שעתא . אמר ליה אסרינא נצחוני בני נצחוני . ההוא כובסא דהוה כבס כולא שחא במיא וביומא דפוריא ביינא . קרי עליה רב כבס כבס בין לבוש . ותו ליכא והא איכא וברס ענבים זותה . וברס ענבים יין אדום משמע . וכבס בין אפילו לבן נמי איקרי : כר חוי רב משתי ההוא צלותי דעביר רב מנחם דפג דבשא ליומא דפוריא חרי וקצף כחרא . חרי להדין מערבית . אתה הראית והקשות דליליא . וקצף לצלותי דיומי אינן יוצרות השענות ואקדמות . דבדליליא אתחלתא דשתייה הוא ומצלינן מקמי דשכרינן . ברס בצפרא כבס שבורי יין אנו ותנן שבור אסור להתפלל . ומאן דקס בשפרפרא ודא נשיל זיכף מידו דמשכרי דפמיא אלא עביר צהותיה . עליו נאמר מסיר פיו משתות יין גם זפלו תתעבה . אל רב מנחם אדרבא להכי קא עבידנא להתוא צלותי דפוריא . דחוינא בני נשא דכפנין ביומא בין בתר צלותי דיומי סבי יומא דכפודא . דלכולהו עין אית צלותין וליומא דין לית כהום ופחידנא דלא יתת לידי מכשול ואחו לאצלווי . להכי תקינית לן צלותי דיון . וכיון דאיתנייהו להווא תיב לא יהוי לחון חשקא בתריהון . בראמר מר אית דומה מי שיש לו פת כסא למי שאין לו פת בסלו . אורו ליה רב משתי ואמר שזיר קעברית . שאל רב מנחם מ"ס לא עבדינן פורים תרין יומי משום דקא דיומא אל רב מנחם אשתעי לי אבא דביומי בעא חד מן חברייא לסגוד תרין סי פוריא ולא שבקו ליה רבנן דאית בהא מ"ס לא תשג נבול רעך . ומאן רעך דא פורים דשושן . זכאה איהו סאן דשתי ביומא דפוריא לחוד כשאר אינשי בכלא שחא . זכאה וחלקיה ועדיניה לעולמיא :

יצוב פתגם לפורים

יצוב פתגם . דלזש מסדום . ברבו רבבן שבו
שתי אנא . מדרגנא . דובין לעניין ועשי
תביתיה . לנו מוהי . נגיד תפיק נה דנו
במי דכחנא . ויין שרפונא . תיקין דגור ובעו
שתא וקבא . מה בכתא . ועמיה עדין נה
משקין שתא . בלא פסקא . תלך ליה דממם
בעית מניה . ית יגיה . ובתרוהי דובשה ומי פי
ידעי הלכתא . מיכלא ומשתא . משופרי שום
מא חיא . לילמא . יתרכון וקא מ"ס
אמר עליה . בטלין הון . וקא יתחשבון הק עם
לסתון כען . חכים ורבן . יטופון עינוהי חם
דעוהן רב ואפנא צהב . יתרוו פנדר צפ
לי רב חמרא פקא דאתאמרא . במכבת פורים ושאר ספ
ויהו ענדא . לנו נפ שתנא . דבסומי ביומא דפו
ידי יתו . ננא פלנהן . בכן ליה נמסי אפ

ואח"כ אומרים יין שמעתי שמעך צמאתי וכו'

פלינו לשמוע

כוס שלם

תם ונשלם כל בו לפורים
משמח רב עניים ועשירים

מסכת פורים

מן

תלמוד שבורים

עם פירש"ה ותוספות מרובה ומהרש"ע

נתחדשה ונכתבה מחדש מסכת זו וניתוספו בה
כמה חידושים בגמ' ופירש"ה ותוספות מרובה ע"י
השיכור הגדול מהור"ר ברוך מתביות :

ועתה נוכחו כל הגהות ותוספות חדשים נכסו פרי

לפני דכבדך ראש סגור אצרים סגלון מוס' מק"ק

מק"ק י"ז וסגלון מוס' דס מנכ מק"ק כולם יע"ל

גם

הגדה ליל שבורים

מאדד המפורסם בחכמת השתיה נצר נחמד

מצד יין

וגם

סליחות לפורים

מחד מרכותא דרבני קשישאי י"ע

אור לארבעה עשר פרק ראשון

אור לארבעה עשר. ערב שלפני ארבעה עשר דקר לנכד אור פ"ד שקורין לסמל פני נכד : צננר' מפרט סממל מן הכתובים ומן החזרות גמלה סדר ל"ל למיתני חזירות : כל . צננר' מפרט

אור

לארבעה עשר בודקין את הים מן הבתים וכן החצרות . כל מקום שאין מכניסין בו מים אין צריך בדיקה : **גמ'** מה' אמר קרא ובער' הרע מקרבך ואין רע אלא מים שנאמר והמים הרע' . אמר רב חסדא כי פירות אכור לשתו בפורי' ב"ט אמר קרא לעשות אותם ימי משתה ומשתה ואין שמחה אלא ביין שנא' ויין ישמח לבב אנוש כתיב רב יינא לא מצא ויין ישת' עמים ועמים מי פירות הוא שנא' מין הרקק מעמים רמוני . שאני עמים כי דבש מאי איכא למיטר שאני מי דבש דמשכרי אי נמי מאי דבש דבש דבורי' דלאו מי פירות גיבהו אי הכי מי פירות דהיינו י"ש להסרי וכי תימא ה"ז ותתני' השותה י"ש בפורי' יוצא י"ה אלא מהוורתא ברשננין מעיקר' וסמייע ליה לרב שתייא דא"ר שתיין כל המשקין המשכרין אדם יוצא בהן י"ה בפורים ואפי' מי פירות ואיקלע רב כרא לנבית לבזבזן שומשמיין אשכח לרב יינא כי הוה קאי ותלי אעיבר' דרשא ובעי מיניה מהו יצא' ידי הובתה בפורי' בשכר א"ל לאו הוה ורפיא בידיה עד כי אתא רב דנא ואמר בשכר נמי יוצאין א"ל רב כרא אנן דורש אל י"שכ תשת שמע מינה בשכר נמי יוצאין השתא דאתית להבי האי מי פיר' למעוטי מי תפוחים ומי אגסים ואלא הא דתני' לא מצא ויין ישנה עמים ולא קתני נמי שכר תנא ושייר מאי שייר דהאי שיר שייר י"ש יתיב רב שתיין ודר' סכרא נהרג בפורי' נאמר כאן כרע נפל ונאמר להלן אשר החיל' לנפול מה להלן פורי' אף כאן פורים בכרי פורי' הוה מ"ט יתבה ליה חלב

הוא צננר' שם למיתני הכל' סוכר' נהרג צננר' א"ס דנ"ג לזולס' שמשמ' ככלן דנכרי ג"כ חייב בשתי' ולקמן לא מי ללא כהמס' חיה ופוף וכי תימא הנה הכיר איכא למסך מאי שייר דהאי שייר : נאמר כאן . אלל סוכר' ונאמר להלן אלל המן : מכדי פורים סוכ . ותנן נמתיתין אור לארבעה עשר בודקין את המים מאי נמתיתין לשמות ויין : מאי סממל יכנס ליה חלב כיון דחלב הוא

מהרש"ע חס' ד"ה בודקין ק"ה אמרי לא כקדו' סוכ' קודשי' עומד מזה מאי

קא'ר

אור לארבעה עשר פרק ראשון

וקשה כיון דפורים הוא מנה סקלת וימ' חלב והא חנן בודקין את המים וי"ל שהשיליו אותם מנכרי סוכ' נכרס' למורי הספס' לוי שרנה למקור' את ישראל שכינה : לפי שגם לישראל . תימא וכי הוא גרס לקח לשתי' ויין ופוקד' לא שתי ויין . ו"ל דכתיב קאמר

הוא שחל שלא כהונן והיא נתנה שלא כהונן . הא שאל שלא כהונן ששנא' מים שאל היא נתנה שלא כהונן שנאמר מים שאל חלב נתנה . אמר רב שתיין עץ שנתלה בו המן של גפן היה שנא' ויתלי את המן על העץ ונאמר מעץ הגפן עץ עץ לגורה שוה . א"ר חסדא ראוי היה המן לחלות באילן סוכ' ומפני כה וכה לגפן לפי שגרים להם לישראל לשכחה בפורים . מן הבתים וכן התצרות . למה לי למיתני בתים ל"ל לסתני חצרות צריכא דאי הנה בתים הנה אמינא דוקא בתים דבפניוהו אבל חצרו' דלאר' בפניו הו' לא קמ"ל : כ"מ שאין מבניסין בו וכו' האי כל לאתיי מאי לאתויי מרזף . ת"ר המצויא מים בתוך ביתו בפורי' צריך שיתן עליו עפר עד כמה עד כרי חפישת הכלב : **מתני'** מי שיש לו בור בחצרו בפורים חייב לבטל בג' מחיצות ואילך : **גמ'** תנן אשה המים והיבחרה בעי' ואפי' לילך עד שפוחה בפורים . עד כמה יחזיק . פלגי בהרב שתיין ורב יינא חד אמר ארבע

אשת יחד אמר כמלא עיניו . מאן דאמר ד' אמות סבר לא גורנין ראיה אמו שותיה ומאן דאמר כמלא עיניו סבר גורנין ראיה אמו שותיה . אמר בר אבא המים עוברת כו' אמר ר"י לא שני אלא בצלולין אבל בעבורין לא מעמא מאי דלמא אתי למישתי מיניה וכיון דעבורין הן לא גורנין מסייע לרב דנא דאמר רב דנא מית' לילך על שפת הנהר בפורים מ"ט דלא חוו למישתי . ואמר רב דנא סותר להפליג' בספינה מלא תביות ויין ע"ג הנהר בפורים מ"ט לא שביק היתרא ואביל איסורא : ת"ר פורים שירדו נשמים ימנור אדם בתוך ביתו ואוכל ושותה ושמת לבו ואם יצא לחוץ עובר בלא תעשה . מתיב ר"ח לא יראה לך שלך אי אתה

מהרש"ע

חאמר כתנא בודקין אור ליד דכא' צריכס' ולפניו ונכשוני כוס ארבעה עשר כוס גרס' לם לספס' פסחן כרכס' שחריכס' לכבוד פורים ויש ליכא כדוחק דכא' דקאמר אור י"ד אפיס' לקטת מן כרכס' על פורים עד שישכרו . ולזה חירלו דלי לכו סרכס' מאי וזאת כניסל יכנס סוכ' וק"ל : בריה לוי כוס סוכ' ישראל מנחמים פסחן כרכס' כניסל' כרכס' על פורים לם כ"י יס' דקדק מאי קסא' לכו לסוכ' וכי לא יין עכשו' סוכ' גרס' לם לישראל' לפסחן כפוחים ירלו ידעו חירוס' כוס וכלל חלפיו ערוך כוס שאלו' לפסחן ישראל' לפסחן כל סוכ' כרכס' כרי שוכא' לם כרכס' כרכס' עד שישכר וק"ל פלי קסא' לכו . ויש ליכא כדוחק' כרכס' על פורים וס' וזאת כוס ששכילו יעשו ישראל' כל דחלפיו כרכס' וס' אלל ככי קא' קסא' לכו מאי וזאת כניסל' כרכס' מנחמים וק"ל :

מִצֵּי עֵינָיו . יָדָה בְּנֵה אֶת עֵינָיו כְּשֶׁנִּיחַן הַכֶּפֶת הַחֲדָשִׁים וְהָיָה שֶׁשָׁה עַן כִּדִּי שֶׁלֹּא לִפְנֵי עַן כֵּל יִרְאֶה וְכֵן יִמָּנֵף וְיִשָּׁה לֵה כֵּל לִשְׁמִיעִין לִשְׁמִיעִין נָעִי מִבְּרֵן עַן כֵּל יִרְאֶה : מִקְסָם לִי חֶסֶד . מִסְדֵּר הַכֶּלֶל וְיִשְׁמַר עֲוֹנוֹ

אחרי רואה אבל אתה רואה של אחרים
ושל גבוה כי כמו לארעא בדידיה
דמיא שנאמר והארץ נתן לבני האדם.
וכנא לך דמצוה לסגור אמר רב חסרא
שנא' לך עמי בוא בחוריק ומגור ורלתיך
עד יעבור זעם אל חקרי זעם אלא זרם
ואין זרם אלא כסר שנא' זרם מים עבר.
ורב שתיין אמר כחכא נאכר יעבור ואין
העברה אלא במים שנאמר זרם מים עבר
והא בין נמי כתיב העברה שנא' כנכר
עברו יין האי בנברא הוא דכתיב רב כדא
נפיק לשוקא ביומא דפורים והוה אתי
כסרא והוה כניף עינויה ורהיש לבייתיה
מאי קרא עוצם עינוי מראות ברע ואין רע

שכחה . בושת בושת שכנו צער היינו שבת אלא צער ביטול מצוה לימא רב שכן
לא כמתניתין אין רבי שכן תנא היא מפליג : אחר פור' אסור בחפל' דבי רב שכן ורב
וינא אמרו חייבי' בתפלה מ"ט דת"א אולי' משו' שכר' נצלו הדור בשתי אלא מכו' ולא
לוי' והן טל ומטר ורב וינא מצלו והבי מצלי יין ושכר . האי דנחת קמית דרב שתיין כפור'
אמר ותן מל ומטר וגער ביה רב שתיין א"ל מי לא שמיע לך הא דרב שכן אמרו ליה
תלמידיו רבינו והלא כבר אמר משיב הרוח שאני שאדה מהוכרס מאי הוה עלה א"ר כרא
כבר נכנו רבינו דביר' שתיין על דביר' שכן ואמרו דמצליגין ותן סו"מ והלכת' ותן יין ושכר :
פרק ב ה"ב חייבים בשתייה אחד-אנשים ואחד נשים ועבדים ושפחות ר"ש אומר אף
בהמה חיה ועוף ג"מ הכל חייבים בשתייה מה"מ א"ר דנא א"ק והימים האלה נזכרים ונעשים
ואין זכירה אלא ביין ש אמר וזכר את יום השבת לקדשו מה זכירה האמור בשבת ביין אף
זכירה האמור כפורים ביין רב כדא אמר הא לא צריך קרא אתיא מק"ו מפסח מה פסח ולא
הה הצלה אלא משעבוד לגאולה הייב בשתיית יין פורים דהיה הצלה מסיבת לחיים אינו
דץ שחייב בשתיית יין בין למר ולמר אין לי אלא שתייה שכרות מנא להו בשלש
לית' מרתה מציל למכתב נזכרים ונעשים

גמ' חייב בשתייה יין של ד' כיסות: בז ורחא אמתא לרב כחא דקא' לר' לאשמועי' דשרותא בשורים מלא מלא שכרות וגבי פירים גמי הויא הלאה ולא הוהרץ לאתויי מקר' זה דמקרא קמא לא משמע שכרות: "אמ"ש בנימ' הכי. כלומ' פורים במספר שלו כס' ה' אוחיותו הוא במספר אמ"ש: מלאן דלחינהו בכליה, על הנפשות שגזר המן להשמיד: לפולה ימכור ארס, מלאן אורו רבותי דמני

הוא: דילי' נינסו : סמורו סמב' נ'ס'ס' כאן בימים אשר נחו ונאסרו להלן למען יתח' שורר וחמורר מה הללן בהם' חיה ועוף אף כאן בהמה היה ועוף : המשתכר בפיר' חכה ורואה הוד גלן ביפיה ועוד תניא לעול' יסבור ארס כל מה שיש לו ויקנה יין לסורים א"ר שברן פעם א' היתיה מהל' בדר' ובורי' ה' וכל היה לו לשתת' יין ונצמערתי עד מאוד ונעשה לי גם וגורמנתי למעיה א' ומערה של לוש היתה ומצאתי בכה קיתון מלאה יין ונשתכרתי כי נח נפש' דרב שברן נפק לוש ל'סיה ואמר 'אשריך נפי' **אשריך** : אתמר שכרות בפיר' רב שתיין אמר עד הקא' ורב חמרא אמר עד שינה מ'ס' חד' שתיין א"ק שחו ושכרו קצו מ'ס' דר' חמרא. גמר קיחה קיח' מאד' נאמר כאן קיח' ונהל' יין ותורר' יקח לב וגאמר להלן קיח' ויפל עליו תירס' ויקח גור' כה להלן שני' אף כאן שינע' : **מתני'** כל חיובי סבילות שהניע עמו מהרתן פסורי' מובלגין ביין וסוסה וגויר שותות' ואין חוששין : **גמ'** מ'ס' א' ק' חתי ביה אב' בשרי' אל חסרי חסות' אלא מברכין ומוציא

נזיר שותק ואין תרשטין סוטה מל"א אחר תשת' מים אבל קמי' הכילא גזיר מה"ם א"ר שחייץ א"ק ורימ' הראשונים יפלו אלו ימי פורים שאין נזירי' נוהג בהן . וזו חולה בעד' אחר' להשקותו מים תנן הכל חייב' בשתי' ויון באי' לאו אפי' חולה לא בריא אבל לחולה מאי לא א"ה הכי לאחוי' מאי לאחוי' חרש שומה וקמן תרע דאל"ת ה"י הא כתיב ובי דניאל ובשר ויון לא בא אל פי דניאל בפוד' היכי הוה עבד אלא שאני דניאל לחולה הר' שני' ואני דניאל נהיית' ונחלית' רופא חודה בפורים מזה' להשקותו מים א"ר כדא לא שנו אלא חולה שיש בו סכנה אבל חולה שאין בו סכנה לא אפי' לא הוה עבד רב דא עובדא בגמס' דהוי' עובדא ברב כדא דחלה ואיחסי' מעט בפורים ואתא אסאי ויהיב כדא דיהיב אסאי לחלה ואח"כ יהיב ליה מים ובעט ביה אל כל כי האי לא מילינן נה נה נפשיה דרב כדא אסאיך . ונזיר נהר דין מקבילא אמרו כ"ע וכוזתו דגרמא ליה :

מקום

מתני' ה' . כלל המצוה : כדי שלש דשימרו
הכמה שיתורו' דמד' כדי שלם וראוי
הוא' להשתמר : גמ' צלל פסגה . יוסל הריסות
היון לפני ערום ביום שנים מער צלל : צלל
לסו לגבי בער . אפי' דליון

פרק ישרשי

מתני מלימחיה מחילין **ערב** שורים סמוך למגורו
ועי' ערובין ופסחים וכל המצות

גם' פה שלא יכלו לעמוד וכו' ותימא ודי דנשיביר זכ כלא עירט רואות איז שיהי כנוואין

חו"מ' הדברים
 ומאמריו בנשף. לית הכי
 בנוסחא' בשלישי וזכי
 אשכח' במס' זו מוכח
 זמני כמו דרתי ביין וכו'
 וכן דרך השם' דרנן לא
 היו בקיאי' דקרא' : חו"מ'
 הדשים' ולזכור' כלל
 השם וכו'. חייל לר"מ
 למה ליה לדוקי מדרש
 כח פסוק' דקרא' מוכיח
 דלוקהו דין וילדו כפי
 חמה ובמה מלאה לזלתי
 מדרש חביב' ליה : חו"מ'
 חדשים : של' שמו י"ן

בפורים כמה מלא עליו
זרתו מה השמש מחמם
הגוף וחניא פעם אחת
ולא זזו משם עד שלא
יכלו
יכול לעמוד על גבולו

יין: אלוהים, השייך שזה כל ק' כמו שפי' מד עיניהם אשן: וראו
סוף' אחרת מזה: וספרך במלך' ה' הוא וכו' זה מלך' הדבר שמה' ב'
מלך' בלש': **מתנ"י** אין בין יום' לספרים אלא ספרות בלבד. אבל לא
הדיוט, ואם זה שספרים אלוהים בספר' חלבוש' נכריסות שמי' שד"ח על
השם: וראו: **מסד**:

בדבריהם

[illegible]

מהרשיע

כל היז פרם רביעי

כל כיון שנשאלנו: מזהרנו שגם בו קיים כמו מהם' נכן מנ גבי וסוף ה' ששחרד להחמיק שימ'ל בלפ' ו ו וסין נרד נעמד וז קחרי: גמ' לקמלי' ערדן. כמו על יין שבו עיקר כמזהב: מרעיו' בשלשה דברים בממל' ילף לס מקדש: גב' לחמניות. סלת חסוי בדבש וחמם' סיפור קיומן בלפ' ונפנין מין מאסס נעמד קום סדחורין בלפ'. והלביטוה קרעשליך בלפ': נשחק מנ'. אבל נסתים לא קם קסיום ליה

דִּלְקָה כְּנֶגֶד וְכִדְרָה וְכִדְרָה
 מִנְחַת חֵלֶב אֶלֶס וְסֹדֶר חַי
 לֹא לִשְׁמִעְטוּן שֶׁדְּרִיבֵם
 סֹלֶג מִכֶּבֶד וְזֶלְזוּת :
 מִחֲנִי חֲנוּכָה סֶסֶם חֲנוּכָה
 לִישׁ מִחוּת מִנִּי וְנִשְׁמַת
 סִדְחָק כֵּן מִי יוֹנָחִין :
 גִּם מִחֵם . דְּחֹלֶג לִשְׁחֹק
 מִחֲנוּכָה : הֵלֶל דְּחֵל כִּד
 לִיבֵג . מִנְחָל כֹּחֹד לִבְחֵי
 מִחֲנוּכָה לֹא יוֹם עוֹב כֹּחֹד
 דְּחֵל יוֹם עוֹב הוּא סֶסֶם
 בִּישׁ לִשְׁחֹח לִיבֵג : הֵנו
 שֶׁכֵּן . מִשְׁמַע כִּד מִשְׁמַחֵר
 שֶׁכֵּן כִּכְהִמֹת שֶׁאֵמֶל כֶּסֶר
 מִחֲנוּכָה בִּשְׁמֵר כִּינוּ נֶסֶךְ
 מִלֵּג דִּכְלוּי מִיִּדְקָד וְחֵמֶל
 כִּפִּי כִכְהִימֹת כֹּל הִסְמֵה
 תִּנְלֹד שֶׁלִּישׁוֹר יוֹחֵר מִדְּחֵל
 וְהִסְמֵה קִרְחָה עוֹב לֵב :
 שֶׁכֵּן וְעוֹב נֶסֶךְ מִשְׁחֵל מִחֲנוּכָה

אלא לחכמי דרב אבון אמר כל מיני מתיקה : שתיה ביער י' לת
במחגי תנא ק' כוסות ובמה כוס י' דה ולת כמה כשיעור ג' קבין
וחקב ר' סרות ובל סדה צריכה שתהא גדולה מבאן ואילך כל המספין
מוסיפין לו וכל הפותח פותחין לו איבעיא להו שתה ושתה שתה
רשתה כאי כי אמר' שהיות מצטרפות או לא ויחזור ורשתה תיקו .
איבעיא להו שתה ציר או חומץ או אכל אוכלך מלוחין אתר שברות
כדי להפיס סעמי מאי מי אמרין מצוה הוא דרמיא עליה עביד
או לא תיקו בשחוק מלן אתיא עשיה עשיה נאמר כאן לעשות
ונאמר להלן צחוק עשה לי אלקים מה להלן עשיה של צחוק אף
כאן עשיה של צחוק תרי חייב אדם בפירים בג' דברים כמכילה
ובשתיה ובצחוק אבל ולא שתה שתה ולא צחק לא יצא י"ה עד
שיאכל
דקן ב' שפות ויכר מנחתו יכר כול כל היום ולא ישחט מוד הלל יותר יינו ויחייב משום כל תוחירו
בדלוי כמלן דלית ליה הנמל לא קא מיירי :

לְהַשִּׁיב בָּךְ אֶת הָאֵלֶּים וְיָדִי לֹא תִשָּׁק כִּי הַשְׁמַד הוּא אֵלֶּיךָ וְלֹא תִשָּׁק
 אֶת הָאֵלֶּים וְיָדִי לֹא תִשָּׁק כִּי הַשְׁמַד הוּא אֵלֶּיךָ וְלֹא תִשָּׁק

כל היין פרק רביעי

שיאכל וישתה ויצחק שנ' חוט הטשולש לא במרהר ינתק: ברתני חייב אדם להשתדל למצוא עמו חבורה לשחק ולעמדם בפורים על המן. על בניו ועל הרשעי' כיצא בו שאחריתו יהיה מרה כדענה: ג' מה' א"ק נקהלו היהודים בעריהם אי לשחות קהלה לל' אלא ש"מ לצחק ש"מ ת"ר מעשה ברב כדא ורב ינא ורב רויא ור' צחקן ורב בצל ור' שימן ורב אבכל ורב שתיין ורב שחקן שהיו מסובין במרהר של רב ונא והיו אובלין ושותין וכשהקין כל הלילה על המן ועל בניו ועל הרשעי' כיצא בו שנאבד מן העולם עד שבאו תלמידיהם ואמרו רבותי' הנינו זמן ק"ש של שחרית אמרו שתי' קורס לתל' שנ' ותקם חנה אחרי אכזה ואחרי שתה ותתפל אבילה ושתיה והדר תפלה ערכו בתדריהו ושתי בכנופיא איבעיא להו שלש חבורות אחו אוכלת ואחת שותה ואחת מצחקת הי מנייהו עדיף אמר רב אבכל אכילה עדיף דאמר קרא ויאכלו וישתו ויקמו לצחק אלמא אכילה והדר שתיה והדר צחוק רב צחקן כי ממי ליריה כי הא' נווגא הוי שתה בחד ידא ומצחק בחד ידא ברמיזא שנאמר אחוז בזה וגם בזה אל תנח ירך: ועל בניו אתמר מפני מה נתלו עשרת בני המן רב שומן אמר כדי ליבישן ורב כרזא אמר כדי לעשות עמם סחורה ורב מצופה אמר כדי להראות עשירות ורב סובא אמר כדי להראות חכמתן אמר רב רויא לכולהו אית להו פירכא לבר כדרכ שונן לדרב כרזא הא הוי פחדא והיאך ארס ערשה סחורה בפרתו של חבירו ולדרב מצופה דאמר להראות עשירות הא הוי דלפון והיה עני ולדרב סובא דאמר להראות חכמתן הא הוי ויותא וקיימא לן דשופה דלוי היה אלא ודאי כדי ליבישן ואמר רב רויא האובד מעותיו בפורים משקין לו עד שישתכר שנאמר חנו שכר לאובד חנו רבנן לא מצא אדם שישחק עמו משקין את בני ביתו כדי שישחקו עמו על המן קיים מצות שנאמר והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו על אבדת הרשעים שהם כבהמת ואם אין לו אשה ישחקו בינו לבין עצמו שנא' צחוק עשה לי מכל מקום אמר רב שתיין אע"פ שאמרו חובה לשחות בפורים השותה כל השנה כוזה תבא עליו ברכה ולא עוד אל שנקרא מוכ לב שנאמר ומוכ לב משתה תמיד:

הדרך עלד פרק בל היין וסליקא לה מסכת פורים

אחר השלמת המסכת יאמר זה ויועיל לשתות בעזרת היין

הדרך על מסכת פורים והדרך על דעתן עלך ודעתך על מסכת פורים ולא תתנשי מינן
לא ביין ולא ביין שרף :

ישתה כמה פעמים ואחר כך יאמר זה

היה רצון שיהא אוכנתנו בין ובין שרף ובכל מה דמשתכר כדא בר שתיין כוס בר שתיין
בזא בר שתיין נטלא בר שתיין דנא בר שתיין תביות בר שתיין רואה טוב בר
שתיין ברזא בר שתיין זמר בר שתיין :

הגדה לליל שבורים

סידור לסדר של פורים

שתה ואכול ואכול ושתה. וכל מכאוב לב הלאה ורה :

אכול ושתה שתה ואכול. עד לא תדע בין ימין לשמאל :

הוא חמרא דשמפניא דישתי אבהתנא בכל אתרא ואתרא כל דצמי
ייתי וישתי. כל דאית ליה זוזא בכיסיה יתיבין. השעתא הכא
ישעה הבאה בביתא דמשתא. השעתא הכא קשעה הבאה שבירין :

זה גשתנה היום ^{כלן כן מול} היום תזה מכל הימים שבכל הימים פעם אנו עוסקין
במלאכה ופעם אנו אוכלים. היום תזה בולו אכילה ושתיה :
שבכל הימים אנו שותין מים או שכר או יין. היום תזה בולו יין שבכל
ימים לחם לבב אנו ושיסער היום תזה אין פחות בישראל בליסעדות
זקנים : שבכל הימים אנו אוכלים כרי שבע ושותים לצמאון. היום
תזה פלנו זוללים וסובאים ושבורים :

נבירים ^{מחזין כוס עכיר} היינו לאחשורש בשושן ונמסרנו להמן הרשע. וגם אסתר
המלכה צוטה לצום שלשת ימים לילה ויום ויפרקנו יי מצרנו
ועזרצא מתוק ומתענית משתה ויום טוב. ואלו לא הפר המקום את
זחשבת המן. הרי אבותינו מתים ברעב וכלים בצמא. ואפילו פלנו
שבעים פלנו חדשים פלנו זקנים מצוה עלינו לאכול ולשתות ולהשתכר
בסעודת פורים וכל המרבה להשתכר הרי זה משופח :

ועשה ברבי נרגרן ורבי יינא סבא ורבי חמרן ורבי שפרן ורבי בקבוק
שהיו אוכלים ושותים בסעודת פורים כל היום וכל הלילה
היו משתכרים עד שנפלו תחת השלחן ופוסם בידם ולמחרת מצאים
תלמידהם מתנגלים ואמרו רבותינו הגיע זמן פת שחרית :
אמר רבי בקבוק הנמפתי הרי כבר שמחתי בשמחת פורים ולא

וביתי

הגדה לליל שבורים

וביתי שתעשה סעודת פורים שלשה ימים ושלשה לילות עד שדרשה
בן יינא סבא שנאמר מיגון לשמחה ומאכל ליום טוב מה יגון שלשה
ימים ושלשה לילות כמו שנאמר וצמו עלי ואכלו ואל תשתו
שלשה ימים לילה ויום בן שמחת יום טוב. רבי נרגרן אומר שבעה
ימים שנאמר ומאכל ליום טוב ואין אבילות פחות משבעה ימים.
וחכמים אינם אומרים כלום אלא אוכלים ושותים עד ימות המשיח :
ברוך המקום ברוך הוא ברוך שנתן המגלה לעמו ישראל ברוך הוא
בגג ארבעה בנים דברה תורה אחד חכם ואחד שוטה ואחד
תם ואחד שאינו יודע לשנות :

חכם מה הוא אומר מה העדות והחוקים והמשפטים לעסוק יומם
ולילה הלא טוב לנו שבת על סיר הבשר או לכת אל בית
המשתה ואף אתה אמור לו אין נפטרין עד הפסח ממקומן :
שוטה מה הוא אומר מה שמחת פורים לכם אשר לא ראיתם לא
המן ולא מרדכי לכם ולא לו ולפי שהוציא את עצמו מן הכבל
כפר במגילה ואף אתה הקחה את שיניו ואמור לו וכל זה איננו שוה
די ולא לו. אלו היה שם היה נתלה :

תם מה הוא אומר מה זאת ואמרת אליו סעודת פורים הוא וכל
המסעקים בה זוכים ליהנות מסעודה של לויתן :

ושאינו יודע לשנות את פתח לו את הפה שנאמר הרחב פיה
ואמלאהו ונאמר ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם :
יכול מראש חודש לפי שנאמר והחדש אשר נהפך להם תלמוד לומר
דהיות עושים את שני הימים ההם. יכול מעלות השחר תלמוד
לומר מיגון לשמחה. לשמחה לא אמרתי אלא בשעה שתכנסות
מוזנין לפניה :

מתחלה היו מתענים שלשה ימים ואוכלים יום אחד ועבשו מתענים יום אחד ואוכלים עד קץ ואין תכלית. עד שיכלה הקשר מהשקדן והיין מהכוס והפרוטה האחרונה מהמים ואם ימי התענית וחגים מבוטלים ימי הפורים והיו קעד קיימים שנאמר וימי הפורים לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם:

ברוך שומר יינו במרתף כל השנה לבבד פורים. ברוך שחשב ומנה וספר את החביות שלא יגזלו ממנו שבכל השנה השתיה רשות בפורים חובה לשתות שנאמר והשתיה ברת שישתכר וישן ובחלומי יראה שיש לו רכוש גדול:

והוא היין שעמד לאבותינו ולנו כי פרצות המקום לזכות את ישראל תרבה להם סעודות של מצה וכוסות של ברכה. קדוש והבדלה מילה ופדיון הבן. פר מצה ואירוסין סעודת גשואין ופרכת מעין חתום. אשרי מי שזכה לבגדים וכוסים בידים:

צא ולמד מה נדקה מעלת הגפן ממעלת יתר העצים. שכל העצים פרי לאכילה ופרי הגפן לאכילה ושתיה ועליו אמר הכתוב לה הנדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד לה הממלכה והמתנשא קבל לראש קד הנדלה שנאמר מנריך ישועות מלכו ואין ישועות אלא יין שנאמר כוס ישועות אשא. והגבורה שנאמר גבורים לשתות יין. והתפארת שנאמר עמרת תפארת שייבה מאי שייבה שבעים כראמר בן בנ בנ שבעים לשיבה זה היין שנממריא שלו שבעים. והנצח שנאמר לנצח ישבח אביו ואין אביו שובה עצמו אלא ביון וההוד שנאמר הודו לי כי טוב ואין טוב אלא יין שנאמר ושתה בלב טוב יינה הממלכה שנאמר ויין מלכות רב. והמתנשא שנאמר אדניה מתנשא אדניה זה היין והושבנא רדין בחושבנא רדין. לראש

שנאמר

שנאמר יני ראש אל תקרא יני אלא יני: דבר אחר קד הנדלה זה מרדכי שנאמר ופרשת נדולת מרדכי. והגבורה זה אחשוורוש שנאמר ומעשה תקפו וגבורתו. והתפארת זו אסתר שנאמר כאן ועמרת תפארת בראשך ונאמר דהן וישם פתר מלכות בראשה מה לחלן אסתר אף כאן אסתר. והנצח זה שישן הבירה שנאמר למנצח על שישן. וההוד זה סוס המלך שנאמר וסוס הודו במלחמה: והממלכה זה הגפן שנאמר ויאמרו העצים גפן מלכה עלינו והמתנשא לכל לראש זה היין שכל המרבה להודירו לגרנו הוא חומר ועוקה לראש:

החודש אשר נהפך להם מינון לשמחה ומאכל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים מינון לשמחה זה אכילה ושתיה שנאמר יהודה וישראל רבים אוכלים ושותים ושמחים. ומאכל ליום טוב זה שפרות שנאמר וטוב לב משתה תמיד. ושמחה זה אכילה שנאמר אכול בשמחה. מנות זה שתיה שנאמר יי מנת חלקי וכסי. ומתנות לאביונים זה אכילה שנאמר ואביוניה אשביע לחם:

דבר אחר מינון לשמחה שתיים ומאכל ליום טוב שתיים: משתה ושמחה שתיים ומשלוח מנות שתיים ומתנות לאביונים שתיים:

ארו עשרת בני המן שנתלו על העץ בשושן ואלו הן: פרישגרתא דלפון אספתא פודתא אדליתא אריתא פרמשתא אריסי ארדי ויוזא:

רבי זמרון היה נותן פתם סימנים פודאלספור אדליתא פריאריי: רבי שתיין אימר מנין שנים פורים היה עשר פעמים גדול מנס פסח: בפסח מה הוא אימר מפורד פרעה הושב על פסאו ופפורים

הגדה לליל שכורים

כה הוא אומר ואת עשרת בני המן תלו אמור מעתה בפסח שותים
ארבעה פעמים ובפורים חייב לשנות עשרה פעמים :
רבי נתן אומר מנין שכל שתיה בפורים היא של ארבע כוסות
שנאמר ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר : אורה אחת
ושמחה שתים : וששון שלש ויקר ארבע. אמור מעתה בפסח שותים
ארבע כוסות ובפורים שותים מאה וששים כוסות :
רבי שפרן אומר מנין שכל שתיה בפורים היא של חמשה כוסות
שנאמר ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר. היתה אחת.
אורה שתים. ושמחה שלש וששון ארבע. ויקר חמש אמור מעתה
בפסח שותים ארבע כוסות ובפורים שותים מאתים כוסות :

במה מעלות מזיבות למקום עלינו
אלו נהרגה ושתי ולא מלכה אסתר תחתיה דיינו
אלו מלכה אסתר ולא קראה את המן את המשתה דיינו
אלו קראה אסתר את המן ולא נרדה שנת המדד דיינו
אלו נרדה שנת המדד ולא בא המן אל החצר דיינו
אלו בא המן אל החצר ולא הרביב את מרדכי על הסוס דיינו
אלו הרביב את מרדכי ולא נפל על המטה דיינו
אלו נפל על המטה ולא דבר תרבונו דיינו
אלו דבר תרבונו ולא נתלו בני המן עם אביהם דיינו
אלו נתלו המן ובניו ולא נתן רכושם למרדכי דיינו
אלו נתן רכושם למרדכי ולא נעשה נקמה בשונאים דיינו
אלו נעשה נקמה בשונאים ולא נקבעו ימי פורים דיינו
אלו נקבעו ימי פורים ולא נצטוונו לעשות משתה ושמחה דיינו
על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומוכפלת למקום עלינו. שנהרגה

ושתי

הגדה לליל שכורים

ושתי ומלכה אסתר תחתיה וקראה את המן אל המשתה ונרדה שנת
המדד ובא המן אל החצר והרביב את מרדכי על הסוס ונפל על
המטה ודבר תרבונו ונתנה המן ובניו ונתן רכושם למרדכי ונעשה
נקמה בשונאים ונקבעו ימי פורים ונצטוונו לעשות משתה ושמחה
בכל מושבותינו :

ר' צחקיאל היה אומר כל שלא עשה שלשה דברים אלו בפורים
לא יצא ידי חובתו ואלו הן אכול שתה ורקוד אכול כמו שנאמר
לך אכול בשמחה לחם : ומנין שיהיה הוא סעודה שנאמר ולחם
לבב אנוש יסעד ונאמר לא על הלחם לבדו יחיה האדם. לכו אכלו
משמנים. ויאכילך את המן. אל תקרא המן אלא המן. מבאן למדנו
שסתם ומן אכילה בפורים. שתו כמו שנאמר ושתה בלב טוב יינה
ונאמר בעשות אותם ימי משתה ושמחה מאי משתה שתיה. ומפני
מה נאמר יינה ולא שכרה או מימיה ללמד שמצוה עלינו לשנות
כל תיין אשר בבית ולא משקה אחר משום שנאמר ומותר האדם
מן הבהמה אין אל תקרי אין אלא יין. ומנין שעירל מצטרף למנין
בשתיה שנאמר שתה גם אתה והעיר. ומנין שאין שיעור לשתיה
שנאמר שתו ושכרו וקיו :

ורקוד כמו שנאמר להיות היהודים עתידים ליום הזה עתידים לא
נכתב אלא עתודים : ללמוד מה עתודים מרקדים אף היהודים
חייבים לרקוד בפורים. ונאמר עת רקוד ואין עת אלא פורים שנאמר
בעת הזאת רוח והצללה יעמוד ליהודים. ומי לנו גדול מהגל הזקן
שהיה תמיד לפניו ההיכל בשמחת בית השואבה מפני שכתוב
ושאבתם מים בששון : על אחת כמה וכמה מצוה לרקוד על תיין :
בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא היה בשושן

הגדה לליל שכורים

הבירה שנאמר וכאשר קברו על גפושם ועל זרעם. לא מדרכי ואסתרי לבדם נצולו מדי המן אלא אף אנחנו שנאמר קימו וקברו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הגללים עליהם ולא עבוד לפיכך אנחנו חייבים לאכול ולשתות ולשמוח בפורים לעשות משתה ויום טוב להיות זוללים וסובאים ומאחרים על היין ורוקדים בעתודים ולעשות פסעודת שלמה בשעתה ובסעודת המלך אחשוורוש ולברך על הגסים וזממן היותינו רגילים מזמנים ומכנים לסעודה של קדושת הלילה :

הללו יין הללו שותי יין יהי חיון מבורך מכל המשקים שבעולם מצאת השמש עד בואו הללו ושבחו בפנינו רם על כל משקה חיון על שכר ומים כבודו ומי פנין משתנו המגפיה מולדתו על ההרים המשפילי מקום תחנונו במרתף מתחת לארץ מקימי מעפר זולל מאשפות ירים סיבא דהשיבי קמצנים עם גרבים מלך גער עם זקני עמו מושיבי בחורים ובתולות יחדיו אחוזת מדעים שמחים הללו יין :

בצאת השמש בגבורתו ושמחתו וקרב בפרמו הגפן נתן פריה ענבים ולא פאושים השכר ראה ויגוס המים חלו אחור וזללים רקדו כארים וסבאים כבני צאן מהלך השכר כי תגוס המים כי תזלו לאחור הזוללים הרקדו כארים סבאים כבני צאן מלפני חיון חזי ארץ מלפני תבואת הניקור המחפיר ומבאיש שכר ומים אותבו מבזים למעיני מים .

אוכלים ושותים עד בלי די ומקדים מעט :

שמואל חסידה תרמקח על הרחיב וצו להביא חמץ יין מלאה כי אכלנו לשבעה ועוד לא שתינו בחובתינו שפוך ועמך על המים וחדר אפך ישג השכר תרחף ותשמידם מתוך הבית :

לא

הגדה לליל שכורים

לא לנו קעמוד מן השלחן כי עוד חיוס גדול ועוד אויב בקערה והכוסות אינם ריקים למה יאמרו תגוים נרפים הם על בן הזללים דרפיהם ואנחנו לא בן אתנו כי על יום טוב באנו מה לנו לכסף ולזהב וכל צלמי בני אדם פה להם ולאישותו לשון להם ולא יפעמו שנים ולא יטחנו אוכל ולא יבלעוהו בגרונם שמחו יאכלו רעים כי זמן אכילה הוא שתו ושכרו חודים כי יום פורים הוא :

אהבתי כי תשמע אוני קור קורא לאכול לחם אפפוני חבלי רעב ומצרי צמאון מצאוני צרה ויגו אמצא שמחתי באומרים לי בית חיון גלך כי יישבו בסאות למשתה כוסות מלאות עד גדתם מה טוב ומה נעים שבת זוללים וסובאים גם יחד שומרי שכורים יי ולי יהושע גם אם אור עיני עובדי ישמור את רגלי מדחי : מה אשיב חיון כל תגמולוהי עלי כוס ישועות אשא בעוד נשמה באפי נדרי חיון אשלם נגדה גא לבר שותיו בחצרות בית חיון ערב ובקר וצהרים הללו יין :

אין נאמרים אלא ככל נאמרים מקום משני יי קוננים חיון ואפס אומרים שרים :

האורחים מנבירים כוסם ואומרים

הללו את חיון כל השותים שבתוהו כל הסובאים כי גבר טובו על כל המשקים הללוהו :

הודו לבעל הבית כי טוב

אויב הבריות ירא אלהים

אביר השועים בחיר הארונים

לעושה מערכות גדולות קבדו

למסדר שולחנו בתבונה

לנותן יתרון חיון על המים

כי לעולם חכדו :

כי לעולם חסדו :

כ ל ח :

כ ל ח :

כ ל ח :

כ ל ח :

תנודה לליל שכורים

קממלא גביעים גדולים
 ויין מוכר לכוזר היום
 מתוך לחץ נותן ומירות בלילה
 מדם ענבים ומכבודיהם
 מבלי שפוך מים בתוכם
 עד ברבור אבוס ידו נמויה
 למעננו גחך אותו לגזרים
 קנו היותרת והכבד אשר בתוכו
 והנותר שלל האספסוף
 ויאמר לערוך שלחן במדבר
 זבח ביום זבחים גדולים
 חלבם הקריב בספר אדירים
 לא נסך יינו בדרבי האמורי
 ולא נסך לשעירים אבירי בשן
 מכל טובו נתן להעיו נהלה
 ולא שבה בני ביתו אמתו ועבדו
 שבצמאוננו זכר לנו
 ויפרקני מן הרעב
 עינו לא חסה על לחם ובשר
 לבן יברכהו שובן שמים

נשמת כר חי מדבר תברך את שמך בחיר המשקים ורוח כל בשר
 אדם תפאר ותרוכז זכר מעלות משרת ענבים מן העולם
 ועד העולם אתה מקור כל שמחה ויששון ומעלצתה אין לנו תודה
 תיקה . בכל עת צרת וצוקה אין לנו מנחם אלא אתה . טוב ומשיר

תנודה לליל שכורים

לכל בריאים ורופא לכל תהלואים משבך אף וחמה מרחק ינון
 ועצב משגב ארד בצרה מעורר ישנים מקיץ גרדמים ומפילתנומה
 ותדרמה על עפעפי מקיצים . משיח אלמים וסוגר פה . מרבה
 דברים וזקה בפופים ומשפיל עומדי וקופים : פוקח עורים ומפת
 בסגורים ולך לבדה אנהנו נותנים היום שבת והודיה . אלו פינו רחב
 פים ושתותינו רחוקות כמרחבי רקיע וידינו פושרות למות
 הבוסית ורחלנו קלות כאילות לרוץ אל בית היין אין אנו מספיקים
 לשותות פאות נפשנו ולהשתפר לכבודה בחובותינו על אחת מאלה
 אפי אלפים דברי רבבות הטובות שגמלת עלינו פרעב ונתנו ובצמאון
 הרויתנו מינון הצלתנו מדאגה הצלתנו וממים המרים המאזרים
 דליתנו . על פן איברים שחוקת בנו ורוח ונשמה שתחזרת באפינו
 ולשין אשר הכבדת בפנינו הן הם זעירי ויגידו גבורותיה כי כל פה
 ימלא מטוב פעמך וכל לשון תלקק צוה דביקה כל יד תלקט פרי
 גפנה וכל רגל תדרוך בנת ענביה וכל הלבבות ישמחו על פעלותיה .
 בדבר שבתוב ויין ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן . מי כמוד
 מציל עני מצרתו כי ישתה ישכח רישו כאמור תנו שכר לאובר ויין
 למרי נפש וגאמר ושמחה לבם כנמיין ובגיהם יראו וישמחו יגלו לבם
 ביי פוס ישועות ישא ויבריע המים שוטפים חלד ויושביה השכר
 שטעמו כר ואחריהו לענת התירוש עודנו בלי גבורה היין מהוק

רחוק חזק וגבור רם ונשא :

סימן על הרבי עד ביטורו כסמן אפי ורמסוהו כרגלים נהקצו ויכערוטו קד הוא על פני פים
 כבניתו את טעמו אסיר בדרמים וכללי כרגל כי בא יוסו או יתעב לפני כלבים וכל
 קריקיו עמו כעם ילקים דרום ומוכים לרשע טמו מסיר שפה לנאמנים ויתגם בליכור
 בלחמו . תוציר במים ויבשו ויעתיק צור כסמיו :
 וכסמיות בחורים ונס בתולות נגנים עם גזרים יתמלו קמו המשתה בבום ונביע ויכרו לו

תורה ליל שבועות

תעלו אהבו וקראו ירונו לכבודו בשוהם רוממותו בין בגרונם ובכוח מלאות
בנים שכן חובת כל העבדים. לאכול ולשתות ולשכב בפורים. להודות ולהלל תעצומות
עזו. בעבור נח אשר החל לעבדה. אל העם בני ספר שחיה.

תעבדו למה לעד סקור שמתענו הנהיג ירום רמות וברכים בושלות מאסין. המוכר
תכסים בערסם יכפר מהשכחה ערומים ברוך אתה בבואה מן העקב. וברוך אתה
בצאתה מן המרחק. ברוך נוסעך וברוך עישה. ברוך מוכרך וברוך קנה. ברוך ספקך
וברוך שותף ברוך הבורר כסון לשכחו ערומים. ובכן בתיקה שהוא נדחה שנת המלה:
אז בפקוד אלהיך הכסף. בא לפניו שנה המלה. נורה גורו עליו שרי המלה. בלילה הוא
נורה שנת המלה: רכב מסובך עשה המלה הפקידו פקידים בפקודת המלה. ובתולדות
נכבדו אל יד הנא כיום המלה במידה וני: ורע היהודים ישוב בעשר המלה. הן מצאה בת
רודו בעיני המלה: מוב נפל נכתב בכפר לפני המלה. בלילה וני: ועין הקנרע על היהודים
אל המלה: בסף רב הביא אל גני המלה. להרבה ולאבד המלה. בלילה וני:
סרדכי לבש שק ואמר על חרון אף המלה. והן לדורע לאסתר לחיות פני מלה: סעודה
עלמה הרסה וקראה הין עם המלה. בלילה וני: ערין לב הצורר בעמרו פתח המלה.
פניו חפץ בשמיעו מצות המלה: צדו סר כעליו ברבר המלה: בלילה וני: כשיגור נעשה
כשיגור תלשינו אל המלה: רעה כלתה אריו כאה המלה: שדכה במעלה המלה:
תלו אותו ואת בניו בפקודת המלה: בלילה הוא נורה שנת המלה: ובכן במוב רב
המלה ביון:

אסין גבורותיה הפלאתו: בנסוע צדים תמים נפנו יין: נקה נסתרות בשתותו מן הין:
כמוב לב המלה ביון: דור הפקדה רשונם נבלקה בשבועי יין: הוציא סכני צדק הקראת
אברהם וחסן יין: ותלשנה בנות דוש את אביהן יין: כמוב וני: וכן בית אברהם כים
שאל ולא יין: והן קבעויר האדם הקדוש ושתה יין: מלב חבין תחלק לאביסנה וישתה יין:
כמוב וני: תעלב הביא לאביו כמעינים יין: ברה קרה יוסף לאריו והקס יין: לריו נחמה
גבריר נקה יין כמוב וני: סתבר וייר מהיטין יין: וייר כמוב אבר כי רבב אגיש ישמה
יין: סודו לא ישמור סובא יין: כמוב וני: עשרו קראה מלה: העבדו ברוב יין פרות ישה אל
תעמו כמשתה יין: נצור היה כשפיר ובגבר עברו יין: כמוב וני: קיוס והבלי היהודים עריתם
לשתות יין: רעים וצדקים וכאחרים על הין המזה נפיש כרה בגוריון. כמוב רב המלה ביון:

כי בעבור זה גם ברוך תהיה. המוס נראה כחורס על כחמנר

מן בני אונקיה שכתב בחינה ושתה בלב טיב ינה
שתה שתה שכתב גם שכתה

שתה אף שתה כאת נפשה כי בעבור זה גם ברוך תהיה

יגיע כפיה כי תאכל אשריה ויטב דכה.

רע כי ייאנה. או כי תאנה ודקה. אל תתנה ייכיה.

דשן כי יתנה לרע כי יתנה אכור מה יי וקה

וקר רב מוכה: כי ישבת בן בירה. שמה תהיה.

שתה וני

שתה וני:

שתה וני:

שתה וני:

שתה וני:

תורה ליל שבועות

תאבת נעיריה. כי תשקה תתנה. הסירה מנה
מעל כי ימעל. רע כאת קה. הארה אפה
תאם אם תסאיה. יאמר שמה ינה: אל תשכב אונקיה
ודקה שובה בה: נא אל תפוג רבה ואל תנח ירה
חם נאסין לכה: ויכיר את בוראה: ועד תחלה שמשך
שתה גם שתה שתה אף שתה כאת נפשה כי בעבור זה גם ברוך תהיה:

לשנה הבאה נשתה בכפלים

מן אחרים נכנס לתוכו על סין כמרים:

חם סוד פורים בתלכותו. ככל מספמו ותעמלו. כאשר זכינו לשתות בראשיתו בן נזכה
לשתות באחריתו. בין אחר הין לברוך כרדכי לא ידענו. ושם תרבונו לשב וברנו.
לכן עשינו כאשר נצטוונו. הנה שפרנו אתנו ופועלתנו נברת על פנינו:

הקראים מקשים אחד מביניהם ודוקרים מבינו ושוררים

אכלן הוא ימלא כרסו בקרוב במהרה במהרה בפנינו בקרוב. אכול ושתה אכול ושתה מלא
פרסה בקרוב: בלען הוא ימלא כרסו וני: גררן הוא. רלגן הוא ימלא כרסו וני: ותקן
הוא. ותקן הוא וזכר הוא. תסרן הוא ימלא כרסו וני: מילן הוא. וקבן הוא כרסו הוא. קן
הוא. מוגן הוא. גריב הוא. סובא הוא. עשיר הוא. פורן הוא. צחקן הוא ימלא כרסו וני:
קצין הוא. רהרן הוא שררן הוא תמקיה רוא. ימלא כרסו בקרוב במהרה במהרה בפנינו בסוכ:
אחד מי יודע אחר אני יודע: אחד הוא הין המשתה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

שנים מי יודע שנים אני יודע שני ימים פורים אחד הוא הין המשתה אלהים ואנשים
בשמים ובארץ:

שלישה מי יודע שלישה אני יודע שלישה סעודות בשבת שני ימים פורים אחד הוא הין
המשתה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

ארבע מי יודע ארבע אני יודע ארבע כוסות בפסח שלישה סעודות בשבת שני ימים פורים
אחד הוא הין המשתה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

חמשה מי יודע חמשה אני יודע חמשה חמשה ארבע כוסות בפסח שלישה סעודות בשבת
שני ימים פורים אחד הוא הין המשתה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

ששה מי יודע ששה אני יודע ששה קני סעודה חמשה חמשה ארבע כוסות בפסח שלישה
סעודות בשבת שני ימים פורים אחד הוא הין המשתה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

שבעה מי יודע שבעה אני יודע שבעה ימי משתה ששה קני סעודה חמשה חמשה ארבע
כוסות בפסח שלישה סעודות בשבת שני ימים פורים אחד הוא הין המשתה אלהים
ואנשים בשמים ובארץ:

שמונה מי יודע שמונה אני יודע שמונה ימי משתה ששה קני סעודה חמשה חמשה ארבע
כוסות בפסח שלישה סעודות בשבת שני ימים פורים אחד הוא הין המשתה אלהים
ואנשים בשמים ובארץ:

תשעה מי יודע תשעה אני יודע תשעה חמשה חמשה ארבע כוסות בפסח שלישה סעודות בשבת שני ימים פורים אחד
הוא הין המשתה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

עשרה מי יודע עשרה אני יודע עשרה חמשה חמשה ארבע כוסות בפסח שלישה סעודות בשבת שני ימים פורים אחד
הוא הין המשתה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

הגדה לליל שכורים

השעה כי יודע השעה אני יודע השעה ימי חגג שמנה ימי חנוכה שבעה ימי כשתה ששה
קני כנוחה חמשה חושים ארבע כוכות בפכת שלשה מעורות בשבת שני ימים פורים אחד
הוא היין המשכמם אלהים ואנשים בשמים ובארץ :

עשרה מי יודע עשרה אני יודע עשרת בני המן השעה ימי החג שמנה ימי חנוכה שבעה
ימי משתה שלשה בני מנוחה חמשה חושים ארבע כוכות בפכת שלשה מעורות בשבת
שני ימים פורים אחד הוא היין המשכמם אלהים ואנשים בשמים ובארץ :

אחד עשר מי יודע אחד עשר אני יודע עשרתי עשר יריעות עשרת בני המן השעה ימי החג
שמנה ימי חנוכה שבעה ימי משתה ששה בני מנוחה חמשה חושים ארבע כוכות
בפכת שלשה מעורות בשבת שני ימים פורים אחד הוא היין המשכמם אלהים ואנשים
בשמים ובארץ :

שנים עשר מי יודע שנים עשר אני יודע שתיים עשרי עינות מים עשרי יריעות עשרת
בני המן השעה ימי החג שמנה ימי חנוכה שבעה ימי משתה שלשה בני מנוחה חמשה
חושים ארבע כוכות בפכת שלשה מעורות בשבת שני ימים פורים אחד הוא היין המשכמם
אלהים ואנשים בשמים ובארץ :

ששה עשר מי יודע ששה עשר אני יודע שלשה עשרה פרי החג שנים עשר עינות מים
עשרתי עשר יריעות עשרת בני המן השעה ימי החג שמנה ימי חנוכה שבעה ימי
משתה ששה קני מעורה חמשה חושים ארבע כוכות בפכת שלשה מעורות בשבת שני ימים
פורים אחד הוא היין המשכמם אלהים ואנשים בשמים ובארץ :

חד גדיא חד גדיא דובין אבא בתרי זויי חד גדיא חד גדיא :

ואתא גבוכרנצר ואכל עשבא דחלקא ברדיא דובין אבא בתרי זויי חד גדיא חד גדיא
ואתא אסתר שהיה מן הגולה אשר נבוכדנצר דאכל עשבא דחלקא ברדיא דובין אבא
בתרי זויי חד גדיא חד גדיא :

ואתא ושמי שהיה מלכה אסתר שהיה מן הגולה אשר נבוכדנצר דאכל עשבא
דחלקא ברדיא דובין אבא בתרי זויי חד גדיא חד גדיא :

ואתא אחשוורוש וצוה להרוג את ושמי שהיה מלכה אסתר שהיה מן הגולה אשר נבוכדנצר
דאכל עשבא דחלקא ברדיא דובין אבא בתרי זויי חד גדיא חד גדיא :

ואתא בנתן ותרש ובקשו לשלוח את חשמונאי שצוה להרוג את ושמי שהיה מלכה
אסתר שהיה מן הגולה אשר נבוכדנצר דאכל עשבא דחלקא ברדיא דובין אבא
בתרי זויי חד גדיא חד גדיא :

ואתא מרדכי והגיד על בנתן ותרש שבקשו לשלוח את חשמונאי שצוה להרוג את ושמי
שהיה מלכה אסתר שהיה מן הגולה אשר נבוכדנצר דאכל עשבא דחלקא
ברדיא דובין אבא בתרי זויי חד גדיא חד גדיא :

ואתא המן וצוה להכות את מרדכי שהגיד על בנתן ותרש שבקשו לשלוח את חשמונאי
שצוה להרוג את ושמי שהיה מלכה אסתר שהיה מן הגולה אשר נבוכדנצר
דאכל עשבא דחלקא ברדיא דובין אבא בתרי זויי חד גדיא חד גדיא :

הגדה לליל שכורים

ואתא המן וצוה להכות את מרדכי שהגיד על בנתן ותרש שבקשו לשלוח
את חשמונאי שצוה להרוג את ושמי שהיה מלכה אסתר שהיה מן הגולה
אשר נבוכדנצר דאכל עשבא דחלקא ברדיא דובין אבא בתרי זויי חד גדיא חד גדיא :

סליחות לפורים

ויעבור הכוס על פניו ויקרא
כל תופשי כנור ענב ומצו
כל שותי שכר יינות ושכנים
האספו הגה התקבצו יחד
בואו בעלי שיר נגן היטיבו
בואו שכורים פיהם הרחיבו
הן כעת הזאת כל שמהה נאחד

א סליחה ע"פ א"ב

איככה אפצה פה ואיד אשא עין. בלבלה לשני מנהמת יין. גם אור
עיני אתי אין. דמיתי לאיש נפצע בכרי זין : הן הרפה שתיתי

נזיתי ונחלאתי. ומכר אשר יאכל הרביתי וממי נתקו וינועו סעיפי
מחשבותי. חם לפי בקרבי חמותי אור ראיתי. טפי יכול נפנים

ירדו חדרי. יסורו עלי וסורו פד אפיר. בשורו ברפי ורעדו אכרי.
לשוני אסור כבמאמר עד פן לעו דברי : מים אין די לרות צמאוני

נחר במלקוחי חבי וגרונ. סחי גם רוק אין תחת לשוני. ענה ראשי
בלה פחי ואותי : פעמי רפו רגלי עפו ונגפו. צעדי יצרו ומאור עיני

חלפו יעפו : קודות הבית עמי יסורו ועמדותי ירופפו. רעד שתיתי
ועל ראשי חפפו : שעו ממני אולי אוכל להרדם. הנומה אם אמצא

אשוב במקדם. אקין אבקשה עוד יין אדמדם. אדעישני גא מן
האדום האדום.

ויעבור הכוס על פניו ויקרא :

ב שניה מיוחדת ע"פ א"ב

אור ארבעה עשר שחן עורכים. דג יין ובשר עזיו מתוחים : באים
לחקור ממסד במורקי יין. וכלים הקים יסורו מנגד העין :

בביעות

סליחות לפורים

גביעות ופוסות גדולים וקמנים. על שפם יעשו אדומים שרקים
 ולבנים: רחוק בכל מיני מאכל מכינים. יין ותירוש בכלים מכרים
 שונים: המרתף יחפש בלילה ההוא בנרות. ונשתו מים מן הפתים
 ומן החצרות: ועודים לאכול בראש הומיות. ומספים לשתות
 בפטיפות. ורזים למצוה ולעשותה מקרימים חייב לבסומי בכל לב
 מקיימים: חזים בפוכבים נהיה כל הלילה. אם עוד השחר לא
 עקדה: טחו מראות עינינו שחק בזהיר. לפיך אשה יין קרבינו הבעיר:
 יוספים אנהנו מחול על קודש להקדים ומאחרים בגנשה עד צאת
 שמש קדים: כל הסירים והקערות גריק תוכם נאכל והקליפות
 נזרוק: לעז דברינו ורגלינו אסורות פנינו צהובות בחרות צחורות:
 נמערז קרסלינו בשלז ונפזו. סביב יתחלכו רעדו ונבהלו: סבאנו
 תנה הלוד וכלה. נשרפים כאישים כליל בעולה: עבי שחקים לו
 יין פמים הריקו. או עיינות תירוש וקבים השיקו: פקדת כל חמר
 וקנקן קרבו מלאים באו ורקם שבו: צחה כל לשון ונפש שוקקה.
 נחר הגרון בקראו הב הב לענוקה: קול מבשר ואומר אל תוסף.
 כי אפס יין אומר שומר הקף: רעדה אחותם בשמוע הפרדות
 דלים וריקים. בוקה ומבוקה כמו פקקים בוקקים. שבת משוש
 לבנו ונדה. כי נביט בית האצר והנה חשך ואפירה: תלזיות עוד
 עינינו לתקפת השנה: גפן בוקב כי ישוב לפרוח בשושנה:

סליחות
 ידעה שתות עמך אשר דם ענבים קד מזה יחד עשיר ואביון בשוע
 כנבנה: לקחו היום לאכלם השוק והחזה והיה כעם כפחן כמזה
 בן מזה: מחר יהיה כיום הזה: אחר יין ישן ונושן כל אחד דורש: על
 חנו לא יחוש: פן יעני או יורש מים כי יביאו על השלחן. רק רע

סליחות לפורים

עלינו חורש. כלל גרש יגרש. קום רד מהר מזה. מחר: חק הוא
 לישראל דהשתבר איש בתוך אהלו. ואם מך הוא מערכו יעביט
 כל אשר לו וכדים מלא נפת יעל בנדרו גביעות ואשישים יצנו
 מימינו ומשמאלו מזה אחד ומזה: מחר: ירצה: מיני מטעמים לא
 תחסד למען ספות הרך יין ותירוש לשתות קבנע היום חובה אחר
 טוב לבקר אשר נזרקה בו שיבה נחלים מן לבנון מחד והבא אשר
 יאמר עליו כי הוא זה: מחר: ירצה: כל היום וכל הלילה אוכלים
 ושותים ודוגנים תפנוקי מעדנים וכל מיני תענוגים מביאים על
 השלחן לעמת הצנים: בשר ודגים גם את זה לעמת זה. מחר.
 ירצה: תודים ובגי ינה. פרים ובגי בקר מן הבא על השלחן לא
 יתירו ממנו עד הפוקר נתח טוב וכתף בכלהו לא יקר ובין טוב
 זרע יבקר השמנה היא אם רזה: מחר: ירצה: תירוש יקב שקנים
 ומיני מגדים דחמם. אם במתהרת ימצא היין יבערו באשר יבער הנגל
 עד תומם רישם ועמדם ישכחו ולא יזכר דורש דמם. אז העתים יסכל
 ולבם כל עמם דדעת מה זה ועל מה זה: מחר יהיה האות הזה:

ירצה: רעבוד וכו': עקרה ע"פ א"ב

אך זה פרי גפן אדרת. בלב שותיו כאש בוערת ובפניהם כדמות
 בחרת והיה דהם דמשמרת עד הפוקר: פוקר יתנו שיר ושבת.
 לאשר המציא אותנו רוח. ונפל בדינו צר הנזבח. וכל העם קוראים
 על הזבח. את הפכש האחד תעשה בפוקר. פוקר לובשים בגדים
 געיסים. יאמר קח נא נדוי העוים ועשה מטעמים. וכל היום שותים
 יינות מבושמים ולא ילין מבשר זבח השלמים עד הפוקר: פוקר
 יאמר איש לרעהו נשמח באהבת ידיים. בירוח והצלח עמר ליהודים
 תנה היין והדבש מזעדים לכה נרזה דודים. עד הפוקר: פוקר

סליחות לפורים

שמחים בקול רנה וצהלה. רצה חרות וגי'לה ויתעללו בה כל הליקה.
עד אור הבוקר. בוקר נאספו יחד משפחה: משפחה להתעלו
באהבים. סעודה לאכול לכיבות להמניות וכעבים. ויין פמים
בששון שואבים. ושותים כל הליקה עד שפניהם מצהיבים. ויא
ותירו ממנו עד הבוקר: ויעבור הכוס וכו' :

אלמנח

אשא בום ענבים בחיקי. ושבח הין ערפה אניד בחיפי. פי לכל
שותיה מאד תמתקי פי כוצאה מצא חיים. חיים עושר וכבוד
יתמוך. מעשיר לרש ומגבית לנמוך: מרחיב לב ונפש נכאה
יתמוך. פי ממנו תוצאות חיים: חיים הוא למחזיקים בו. וכל יוסף
איש לשתות ימשוך לבו. וכמי תרדן דרוב יגיהם אל קרבו. ויאמר
נבלעם בשאור חיים: חיים הוא לכל פשר שקוי לעצמות. יתן שינה
לעין ולעפעפה תנומות. הירד הירד ישמיע ורפת המהומות. כל
בואיו לא ישובן ולא ישיגון ארחות חיים: שובע שמחות אתו
מלאים. מפות ברי חמלה גם חנם ירבה פצעים. אליו יאספו עדרי
בעלי אסופות עריו יכרו רעים. הגביעות בידם וזו לזו קוראים.
ועונים לברכה ולחיים: ויעבור הכוס על שוליו ויקרא כל וכו' :

ספחין כנח

ונשכח כל ערת בני ישראל והגר הגר כהתכם כי לכל העם בשננה ככתוב גם אלה ביין שנו:
פי הגה בחומר ביד היוצר. ברצותו מרחיב וברצותו מקצר. בן
אנחנו היום פרוך בגת וענבים בוצר: ליון הבט ואלתפן לאוצר:
פי הגה בספינה ביד רב החובל. ברצותו אחר וברצותו מובל. בן
אנחנו היום פשוט בראש חבל: ליון הבט: כי הגה:
פי הגה בנרן ביד החרש. ברצותו דבק לאור וברצותו פרח בן
אנחנו היום שותים עשיר ורש: ליון הבט: כי הגה.

סליחות לפורים

(כפי מנהג סולין)

פי הגה בפסח ביד הצורף ברצותו מסבב וברצותו מצרף. בן אנחנו
היום שותים יין שרף. ליון הבט: כי הגה:

פי הגה פעני המהפך בחררה. ברצותו אופה וברצותו מסירה. בן
הכוס בדינו נהפוך במהפכת סדום ועמורה: ליון הבט: כי הגה:
פי הגה בכפורה בראש התאנה. פעודה בכף איש יבלענה. בן תפוס
בדינו התעף עיניך בה ואיננה: ליון הבט ואלתפן לאוצר: כי הגה:

ויעבור הכוס על שוליו ויקרא וכו'. פי' א"כ כהנה קבלו חלן כיון ממנו א"כ וכו' :

אמנם בן. ליון סוכן. בננו: בוצר נחרת. פאש אוכלת לבבינו: גדר
נתיבות וצרו הרחובות בעדינו. דרך ישר ונתיב מאשר. לא
מצאנו: הן כעורים וכסנורים מששנו: חשך השמש. שאה ואמש
בעדינו מרם נגד ברשת שלח קרסלנו: ימערזו אשורים. כמו
אסורים. רגלינו: בלה תהון ופח ואון. אין בננו: לעה וערג. וכמו פרג.
לשוננו מי יתן. ומי השלמן הקאני: נחרי נופת פאש תפת קרפנו
סופה וסער וכמו שער. בטינו: עשיר ורש סבוכי ראש בלנו: פור
המן פחים טמן לרגלינו: צבע יין. הכליל עין. בפינו: קוד צוחה:
חן ושמחה פי השפרנו: רעש ורעה. ומעדה. אשרינו: שאון
שבור. וכמו בסקור. רחמינו: תנומה ואפלה. עלינו נפלה ונרדמנו:

ויעבור הכוס על פניו ויקרא כו' :

ראש ולא בהפזון. לשתות וגם לזון.

לשובע ולא קרזון. היום גדרש:

אמר מאז לשתות היום. פעון ישענה יום. גיל ספות במצוא פדיוס.
דין קבלינו לילה ויום: תדר הוסן ישענו מתנים. ותיקי מעש
ובמצות מווינים. זבח ונסכים לרוב מבינים. חדים בשמחה
ואוכלים למעדנים: טחי רקח לפנייהם מתוחים. יין ודבש הסך

סליחות לפורים

נִסְכִּים . כָּלִיל צִלִי תְּמִימִים וְנִתְחִים . לָחֶם רֵב וּשְׂמָנִים מְמִחִים :
מַעֲשֵׂה מְרֻחֶשֶׁת יִבְתְּרוּ לִבְתָּרִים . נוֹפֶת כְּשֹׂאוֹן מִים כְּבִירִים . סוֹבְאִים
עַד פְּנִיָּהם צְהִירִים עֵינֵיהֶם כְּשֹׁחַר פְּרוֹם בְּתָרִים : פָּרִים וּבְנֵי בָקָר
אוֹכְלִים . צִלִי אֵשׁ וַיִּין דָּדִים . קוֹד דָּצָה וְחִדְחָה מִגְרִילִים . רָנָה וְצִחְלָה
וּמַחְלִילִים בְּחִלְלִים : שִׁשּׁוֹן וּשְׂמֻחָה הַלִּילָה מְעֻתָּדִים : תֹּאבִים לֶאֱכֹל
וְכֶלֶם חָדִים . אֲכָלוּ שְׂתוּ וּשְׁכָרוּ רוֹדִים . בִּירוּחַ וְהַצִּלָּה עֹמֵד לַיהוּדִים .

ויעבור הכוס וגו' :

זֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים . זֶה אֵל זֶה מִמְּלָכִים . אֵיהָ פָּרִים וְאֵילִים : אוֹכְלִים .
וְשׁוֹתִים מִשְׁתַּנְּעִים וּמִתְהַלְלִים :

לְאוֹכְלֵי לִבִּיבוֹת . וּפְנִיָּהם צְרוּבוֹת . גְּרוֹשׁ וּבְרוּךְ :

אוֹחֲזֵי כוֹסוֹת . וְאוֹחֲזֵי אֲשִׁישׁוֹת . אוֹמְרִים גְּרוֹשׁ :

כְּפִיָּהם מְעַדְנֹת וּלְפָנֵיהֶם מְגִדְנֹת . אוֹמְרִים בְּרוּךְ :

גִּבּוֹרִים לְשִׁתּוֹת . כְּתוֹת כְּתוֹת . א' :

דוֹרְשִׁים בְּבֶשֶׁר . אֵיהָ הַיִּבְשָׁר . א' :

הִידֵד שׁוֹאֲגִים . וַיִּין מוֹזְגִים . א' :

וְאוֹכְלֵי מִשְׂמָנִים . דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים . א' :

זוֹמְרֵי זְמִירוֹת . וְהוֹזֵי שִׁירוֹת . א' :

חֲבִלֵי עֵינַיִם . לְבֵן שָׁנִים . א' :

טוֹרְפִים בְּכַפָּם . בּוֹעֵת אָפֶם . א' :

יחֲשָׁבֵי שְׁלֵחָנוֹת . וּבְפִיָּהם רִנָּנוֹת : א' :

כּוֹסוֹת וְכִדִּים . בְּיָדָם נִצְמָדִים : א' :

לוֹכְשֵׁי נִכְרִים . וְהֵם מִתְנַכְּרִים : א' :

נִפְשָׁם שׁוֹקֵקָה . חֵב הֵב זְעוּקָה . א' :

סוֹבְאִים וּזוֹלְלִים . וּמַחְלִים בְּחִלְלִים . א' :

סליחות לפורים

פְּנִיָּהם כְּשֹׁרְפִים . כְּחִיּוֹת טוֹרְפִים . א' :

צְלוּם מִמָּחִים . לְפָנֵיהֶם מִתּוֹחִים . א' :

קָרָבָם נְפִוֹת . וּפִיָּהם פְּתוּחֹת . א' :

רוֹדִים בָּעֵם . לְמַעַם טַעַם . א' :

שְׂרוּפֵי לִבְבוֹת . כָּאֵשׁ שְׁלֵהבוֹת . א' :

תוֹמְכֵי קַעְרוֹת . הִזְעִים וְהַסִּירוֹת . אוֹמְרִים בְּרוּךְ :

לְאוֹכְלֵי לִבִּיבוֹת . וּפְנִיָּהם צְרוּבוֹת . גְּרוֹשׁ וּבְרוּךְ :

מיוסד פ"א א"ב

אֵיהָ הַמֶּלֶךְ בְּכֹסְפוֹ שִׁנְלָתוֹ דִּהְבִּיא עֲרוּמָה . בְּעֻמָּה בּוֹ וּבְחִדְרָהּ פָּנָיו

הַכְּלִימָה . גִּזְרָה יֵצֵאה מִלְּפָנָיו כְּמִים לְשִׁפּוֹךְ דָּמָה : דַּת נִתֵּן

לְבַקֵּשׁ אִשָּׁה לְנִסְיָכָה . תְּרַסָּה נִשְׁאָה חֵן בְּעֵינָיו וְתַחַת וְשִׁתִּי הַמְּלִיכָה

וּבִאֲהַבְתָּהּ שָׁנָה וְחִמְתּוֹ שְׂכָכָה : זֶד יִהְיֶה בְּאִשְׁרֵי גִדְלוֹ הַמֶּלֶךְ מִכָּל

שָׂרִים וְעַבְדִּים . הִשָּׁב לְאִבְדֵי זֶרַע הַיְּהוּדִים . טָף וְנָשִׁים כְּיוֹם אֶחָד

זָקֵנִים וְיָלִידִים יִמִּינֵי חֵלֶם כָּלִיל יִחְלֹף מְרוֹם נִגְזָרָה . כְּנֶס הַיְּהוּדִים

לְחַכּוֹת פָּנֵי נֹרָא לְהַצִּיר מִלְּכּוֹת שְׁקָדָה תְּרַסָּה בְּנִפְשׁ מָרָה : מִלְּפָת

בְּרֹאוֹתוֹ אוֹתָהּ בְּחִצְרָה עֲצוּרָה . גַּם מֶה לֶךְ אֶסְתֵּר עֲטוּף בְּצִרָה . סִדְרָה

בְּחִילָה בְּנִפְשׁ מָרָה וְחִפְצָה הַסְתִּירָה . עֲרָכָה מִשְׁתַּח פְּעֻמִּים וְהַכִּינָה :

פָּחִים לְרַגְלֵי הַצּוֹרֵר הַטְּמִינָה . צוֹרֵר לְבָדּוֹ עִם הַמֶּלֶךְ הַזְמִינָה : קוֹלָה

נִתְּנָה שֵׁם בְּדִמְעָה . רֹאשׁ צֶר וְאוֹיֵב זָמַם בְּהַרְוֹג עַמִּי בְּעֶרְמָה . שְׁמֵם

הַמֶּלֶךְ כְּשִׁמְעוֹ וּמִלֵּא חִיּוּתָהּ : תוֹאֵר פָּנֵי הַצּוֹרֵר מִשְׁהוֹר אָפֶר . יִאֲחֹזוּ

רַעַד וּלְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַתְּנַפֵּל : הַמֶּלֶךְ בְּשׁוּבוֹ מִבֵּיתֵן וְהָמָן עַל הַמַּטָּה

נוֹפֵר : יִיִּקְצוּף הַמֶּלֶךְ מֵאוֹד וְחִמְתּוֹ נִתְּכָה . דִּבְרֵי אֵלָיו בְּחִימָה שְׁפוּכָה :

הִנֵּם עַמִּי בְּבוֹת תִּכְבּוֹשׁ אֶת הַמֶּלֶכָה : לֹא כִילָה עוֹד תְּדַבֵּר וְהִנֵּה

חֲרֻבוֹתָהּ . יִגִּיד מֶלֶךְ כִּי עֵץ בָּנָה . בְּעֶבְרֵי מְרַדְכֵי אִישׁ אֲמוּנָה חִישׁ

לְתַלּוּתוֹ עָלָיו צוּחַ בְּרֵי הַמֶּלֶךְ : זִדְדוֹן לְכּוֹ הוֹשֵׁם לוֹ הַמְעִי מִפְּלָה קִיָּה

סליחות לפורים

ערת ישורן יצאו לאור מאפילת : אדרור הקמן שמו אבד ואמלל
מדרב ברוך שמו בפ' ישרים מהלל . צ'הלים ושמחים כלנו
בקריאת המגילה :

לויס ע'ס יתס נסע

יום פורים זה הוכן לשמחה ומשתה כי ראש מבית רשע מהצגת .
על פן ואכלת ושבעת ושמחת : כי אדם אין בארץ אשר יעשה
פורים ולא ישתה :

יום פורים זה . אורה ששון ושמחה ליהודים . חללים הבו אויביהם
והאבירים . על פן נהיה כלנו עתידים : סעודה לערוך במאכל
ובמשתה : כי אדם ונ' :

יום פורים זה . בפועל רשע נוקש . ממן פחים דרגלינו וחיו
הו למוקש על פן נאכל הכל באכזר אש קש . עלה געלה עין
מתרמית דיוטא . כי אדם :

יום פורים זה . געור צחן תמורת זר ראשו נשפך . יקר וגדולה אשר
חפץ על ימיני נחפך : על פן גריק חיום כל בר ופך פיגו נמלא
במאכל ובמשתה . כי אדם :

יום פורים זה : דת נתן לשמוח בלב חרים . פימים אשר גחו בהם
היהודים . על פן נתעלם באהבים ונרוה דודים צלי נאכל ויין
גשתה . כי אדם :

יום פורים זה . העביר המקד מבעתו ומדרבני נתנו . לכתוב על
היהודים בשוב בעינו עד פן מגדים יאכלו איש פרצונו קדו
וכרמך ויין משתה : כי אדם :

יום פורים זה . ניפו היהודים בכל אויביהם . מבת חרב הרג ואבדו
עשו בשונאיהם על פן מיני מגדים לא ימוש מפייהם רש ושוע
יחד מקפים במשתה . כי אדם :

סליחות לפורים

יום פורים זה זר נכתר דורש טוב לעמו . נודע ביהודה ובישראל
נחל שמו עד פן נשתה ויין אשר טוב מעמו תקר נפשינו מרשן
מאכל ומשתה . כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה פרים ולא ישתה :

אמת מה נתעב ונאלח היה מראה הקמן בתלותו על העין אשר הכין
אל מדרבני גבוה חמשים אמה :

באורים בבירה	בראה הקן	בקרי עבדיש	מה
בבגר עתים	מראה רבן	בשעיר עזאול	מה
בנגב במדברית	מה	פזבל באשפה	מה
בדומן סדה	מה	בטטף במקטרים	מה
בדרונ ברחצה	מה	בבדב בת	מה
בסציר יבש	מה	במכה סריה	מה
בשנה בסרפר	מה	בסדו מאוס	מה
בלבוס צואה	מה	בצרעת מקארת	מה
בנצר גחעב	מה	בראש ורענה	מה
בקנר סופס	מה	בתולה על עץ	מה

מן כל אלה בדידות העין על סכנו . והקן תלה בידיו תיה דורו ראו ושמחו : אשרי עין ראתה
זה אלה הלא למסמס און תאבה נמשנו :

אשרי עין ראתה אסתר בלבוס מלכות וכלא למסמס און תאבה נמשנו :

א ע ר	בבואה זה הקנף	ה ל א ת ג	א ע ר	קדרכי רוכב	ה ל א ת ג
א ע ר	גודל יהודים	ה ל א ת ג	א ע ר	גודל לביתו	ה ל א ת ג
א ע ר	דורש טוב לעמו	ה ל א ת ג	א ע ר	מוס נוחג	ה ל א ת ג
א ע ר	הקן הלוי	ה ל א ת ג	א ע ר	עשרת בני הקן	ה ל א ת ג
א ע ר	וקחי נהרגת	ה ל א ת ג	א ע ר	פנחם תלוי	ה ל א ת ג
א ע ר	חרכיקה הקרים	ה ל א ת ג	א ע ר	צורר אכל	ה ל א ת ג
א ע ר	מבעת הקרף	ה ל א ת ג	א ע ר	רחו לאקח	ה ל א ת ג
א ע ר	בתר אסתר	ה ל א ת ג	א ע ר	שקיה ווקר	ה ל א ת ג
א ע ר	לבוס מלכות	ה ל א ת ג	א ע ר	תקפו וגברתו	ה ל א ת ג

ומעתה אין לנו לא אחשורש המלך ולא בנותן ותרש לא גאות
רשע ולא דלקת עני . לא הקן הרשע ולא נשתי המלכה .

לא זרש ארורה . ולא חרבונה הסרים . לא טבעת המקד ולא ויין
משתיו לא פתר מרובה . ולא לבוש מלכות : לא סוס המקד . ולא

סליחות לפורים

עשרת אלפים: לא פרשנך תא ודלפון ולא צורר היתאים לא קרן
ותתי ולא רצני קרוב אהיו לא שתר ואדמתא ולא תרשיש ומרס:
ומעת חסרנו כל אלה הנה פהיום הזה:

תעינו בין כלנו שגינו בשכר גדולינו וקמננו רגתישא לשונינו קור
שמחה וששון בארמנותינו צהלה בחוצותינו פרים ובני בןך
מאכלינו: עגלים פטומים ברותינו סובאים וזוללים היינו נופת
וצוק מעמינו מרפרים רבדנו ערשינו לבושי מכלול כלנו כל היום
וכל הלילה לא יחשה פנינו: יינות מבושמים סבאינו מפי נופת
מעמינו חמדת השיר נזרנו. ומירות ושירות נחלתינו: היך נקרא
בנערינו ובזקננו. דגים ובשר על שלחנו גריום צלויים בכל תנורינו.
ברפורים אבוסים בכל המנונו: אורה ששון ושמחה בכל גבולינו:
פתח לנו שער. בעת געילת שער. מצא ונחש:

ג' נוסח חל' כסודים היום אדפס ברה:

הדילה תפנה. הרה יבא ויפנה. גבואה שעריה:

ייעביר הכוס בו ויקרא

ייעביר הכוס בו ויקרא

שערי חן מצב הפתח הכללי עין: שערי נופת סתרה תפתח: קפידים פתופת. שערי
אנחים סתרה תפתח לרביהם נלויים: שערי תפוזים סתרה תפתח לששים ושברים
שערי לביבות סתרה תפתח למתחשש כמדינת נכרי ופניהם צהובה

ייעביר הכוס על טוליו ויקרא בו

שלש עשרי מדות בפעם אחד

והיה כגור ויכל ויין משתיהם ג' פעמים

הרחב פיה ומלאהו ז' פעמים

שתיה נחלה

לשנה הבאה בכפלים נדום זכ